

Rudnar

časopis poslovnega sistema Premogovnik Velenje

september 2003, številka 7, leto XXXVII

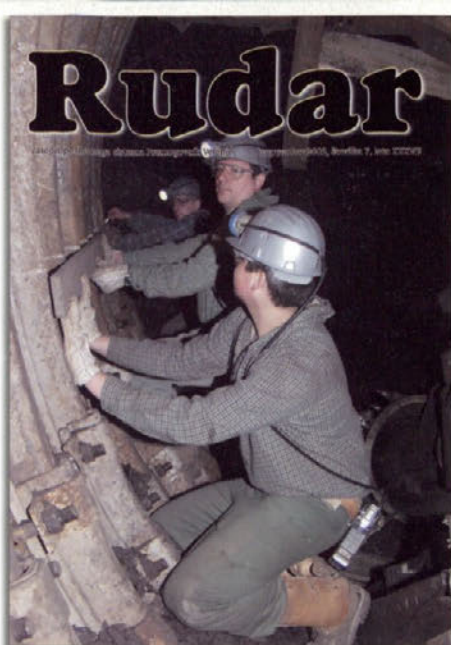

Foto: Ivo Hans Avberšek

- 4 V predlogu NEP ima Premogovnik jasno pozicijo
- 6 Znova smo se predstavili na MOS
- 8 Sodelovanje temelji na zaupanju
- 9 Premog prihaja s treh odkopov
- 10 Z oktobrom prihaja 40 pripravnikov
- 11 Razgovor po zaključeni bolniški odsotnosti
- 12 Uvajanje procesnega pristopa po ISO 9001:2000
- 14 Pregled stanja okoljskih segmentov

- 16 Sončno prijateljstvo
- 17 15 let raziskovalnih taborov v Šaleški dolini
- 18 Usmerjeni v prihodnost in izboljšave
- 20 HTZ IP SIPO prodaja znanje na Kosovu
- 21 Aktiv invalidov pri dohodnini ne bo odnehal
- 22 Del mednarodnega srečanja muzealcev tudi v muzeju
- 23 Maturanti iz leta 1953
- 24 Tehnik s humanistično dušo
- 25 Pestro jesensko kulturno dogajanje
- 26 Naš gost: Richard Stampfl
- 28 Varnost na gradbiščih (1. del)
- 30 Rudarjevih 50 let
- 32 Zdravje: Gastroezofagealna refluksna bolezen
- 34 2. športne igre

Vlada Republike Slovenije je dala v javno razpravo Nacionalni energetskega program. Ta temelji na treh stebrih: zanesljivosti oskrbe z električno energijo, konkurenčnosti proizvajalcev in skrbi za okolje. Ta načela so vgrajena tudi v strateške cilje Premogovnika Velenje.

Izdajatelj

Poslovni sistem Premogovnik Velenje

Uredništvo

Glavna in odgovorna urednica: Diana Janežič

Novinarka in lektorica: Dragica Marinšek

Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek

Naslov: Uredništvo Rudarja, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. 03/899 61 00, int. 18-15, fax. 03/5869-131

E-mail: Diana.Janezic@rlv.si, Ivo.Avbersek@rlv.si

Uredniški odbor

Božena Steiner, predsednica, Tatjana Krenker - gospodarsko področje, Marko Mavec - tehnično področje, Tomo Lipnik - sindikat, Pavel Župevc - svet delavcev, Janja Juvan - IP HTZ, Mojca Ževart - ERICo, Metka Marič - Gost, Tomaž Pungartnik - Habit, Slavica Pogorelničnik - Kamnolom Paka, Milena Krofl - PLP, Miro Sitar - Telkom sistemi, Jožica Peterlin - Športno društvo

Grafična priprava Eurograf, d.o.o. Velenje

Tisk Tiskarna, d.o.o. Velenje

Naklada 4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejema zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje brezplačno. Davek na dodano vrednost po stopnji 8,5%. Poštnina plačana pri pošti 3320.

„Z obiskom našega razstavnega prostora smo zelo zadovoljni, saj nam je sejem ponudil veliko odličnih poslovnih priložnosti, omogočil srečanja s poslovnimi partnerji, vzpostavitev novih kontaktov ter predstavitev proizvodnih in storitvenih programov,“ je ocena našega sodelovanja na MOS v Celju.

Z oktobrom se bo v proizvodnih obratih in službah zaposlilo 40 pripravnikov, naših študentov - rudarjev in rudarskih tehnikov, strojnih in elektro mehanikov.

Do konca leta nas v jami čakata razgibana odkopna fronta in zahtevne delovne naloge. Odkopati je treba še skoraj 1,5 milijona ton premoga, odkopavali pa bomo na treh odkopih.

Negujemo tradicijo in razvijamo stroko

Društvo inženirjev in tehnikov poslovnega sistema Premogovnik Velenje, vsem boljše poznano pod kratico DIT, je eno večjih društev v Šaleški dolini, saj združuje več kot 320 članov. Poleg velikosti pa je njegova pomembna odlika tudi tradicija, kajti ustanovljeno je bilo že leta 1969, takrat kot "Društvo inženirjev in tehnikov RLV in RŠC".

Osnovna ideja in namen današnjega delovanja DIT pravzaprav ne odstopa kaj dosti od namenov, ki so ustanovitelji vodili ob njegovem rojstvu: negovanje rudarske tradicije, strokovno združevanje in delovanje ter druženje članov ob športnih, kulturnih in družabnih prireditvah.

Svojim članom skušamo nuditi dodaten strokovni in osebni razvoj, pridobivanje novih znanj, tako strokovnih kot tudi na drugih interesnih področjih.

Hiter tempo povzroča, da lahko v vsakdanjem življenju vse manj časa namenimo temeljitim strokovnim debatam, še manj pa tistemu delu odnosov, ki mu pravimo družabni, pa naj bodo povezani s stroko ali pa tudi ne.

Zato z družabnimi, športnimi in kulturnimi aktivnostmi v društvu spodbujamo čim prijetnejše medsebojno druženje. S svojimi aktivnostmi želimo prispevati k pozitivni klimi v poslovnem sistemu, omogočiti čim boljše medsebojno spoznavanje strokovnega kadra, s strokovnimi debatami pa prispevati svoj delež k razvoju v podjetjih našega poslovnega sistema.

Društvo je prisotno tudi v slovenski rudarski skupnosti, kajti strokovno in organizacijsko

aktivno sodelujemo v "Slovenskem rudarskem društvu inženirjev in tehnikov".

Osrednji vsakoletni dogodek v organizaciji DIT pa je srečanje poslovnih partnerjev, ki je ravnokar za nami. Ob tej priložnosti se je odvil niz dogodkov. Najpomembnejša sta bila osrednji slavnostni sprejem ter teniški turnir.

Ob kulturnem programu na slavnostnem sprejemu v Glasbeni šoli, ki je bil namenjen tako ljubiteljem klasične glasbe, kot tistim, ki imajo raje jazz, smo na pot pospremili tudi promocijski CD poslovnega sistema. Letošnja udeležba je bila tradicionalno precej pestra, kajti srečanja poslovnih partnerjev in letošnjega že 14.

teniškega turnirja so se, poleg domačih, udeležili partnerji iz vseh evropskih držav, s katerimi sodelujemo. Posebno pozornost smo namenili kupcem naših storitev in izdelkov.

Prireditve takšne vrste nedvomno dviga ugled Premogovnika Velenje

ter ponuja številne priložnosti za sklepanje novih poslovnih vezi.

Največji letošnji dogodek v DIT je torej uspešno za nami, pred nami pa je letos pestra jesen, namenjena srečanjem ob strokovnih predavanjih, leto pa bomo sklenili ob tradicionalnem praznovanju godu zavetnice rudarjev, sv. Barbare.

V ozadju vseh aktivnosti in prireditev je motivirana in delovna ekipa upravnega odbora, ki skupaj s člani društva v nadaljnji niz aktivnih let vstopa z ohranjanjem tradicije, oplemenitene z novimi idejami in dogodki.

Marko Mavec, predsednik DIT

V predlogu NEP ima Premogovnik jasno pozicijo

“Proizvodnja premoga v velenjskem premogovniku se bo ohranila. To je eden večjih premogovnikov z jamskim kopom v Evropi, ki uporablja moderne odkopne metode. Uporaba tega premoga je predvidena samo v TE Šoštanj.”

Tako je med drugim zapisano v predlogu Nacionalnega energetskega programa (NEP), ki ga je vlada dala v javno razpravo, nekaj poudarkov iz njegove vsebine pa je članom sveta delavcev in izvršilnega odbora sindikata na skupni seji 17. septembra nanizal direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič** in jo povezal z našimi strateškimi načrti, vizijo, prestrukturiranjem.

Vizija slovenske energetike

NEP predstavlja slovensko vizijo ravnanja z energijo v širšem pomenu. Nastajal je več let ob sodelovanju najširšega kroga slovenskih strokovnjakov na tem področju. Temeljno poslanstvo NEP je spremeniti razumevanje vloge in pomena energije pri zagotavljanju blaginje - kvalitete življenja, s ciljem izboljšanja ravnanja z energijo v tehnološkem, ekonomskem in okoljskem pomenu.

Razvoj globalnih trgov z energenti in električno energijo je v 21. stoletju v razvitem svetu odvisen od zanesljive, kvalitetne, konkurenčne in okoljsko sprejemljive oskrbe z energijskimi storitvami, od uporabe ekspertnih znanj in prepletene tehnologije ter stabilnih, preglednih in učinkovitih institucij, potrebnih za oblikovanje okvirnih pogojev za upravljanje in nadzor.

Kot je poudaril dr. Dervarič, temelji torej NEP na treh stebrih: zanesljivosti oskrbe z električno energijo, konkurenčnosti proizvajalcev in skrbi za okolje. Ta načela so vgrajena tudi v strateške cilje Premogovnika Velenje, razvojni načrt podjetja pa bomo v skladu

s tem prevetrili tudi na letošnji strateški konferenci.

“Pomembno je, da smo se v podjetju sposobni realno oceniti in pogledati v prihodnost. Želim, da čim širši krog sodelavcev začne razmišljati o poslanstvu našega podjetja, viziji, vrednotah, ciljih, strategiji in kriterijih merjenja uspeha,” je dejal direktor in ob tem poudaril pomen komuniciranja na vseh ravneh in z vsemi, ki kakorkoli vplivajo na podjetje, ter sprejemljivost za nenehne spremembe, ki so temelj razvoja.

Domači premog zmanjšuje energetska odvisnost Slovenije

V nadaljevanju je dr. Dervarič spregovoril o pomenu premoga v evropskem in svetovnem merilu. Pomen premoga kot energenta je v Evropi in svetu stabilen. Premog je zaradi razpoložljivosti povsod po svetu, varnosti, zanesljivosti oskrbe ter tradicije pomemben energetski vir.

Ekološka oporečnost pa je šibka točka premoga, ki jo že uspešno premagujemo z ustrežno politiko do okolja ter z novimi objekti za predelavo premoga, ki imajo večje izkoristke. Ustrezne tehnologije omogočajo tudi za tretjino manjše emisije, medtem ko je dolgoročni cilj izraba premoga brez emisij.

Povpraševanje po premogu in njegova poraba v svetu rasteta, prihodnost premoga pa je v čistih tehnologijah njegovega pridobivanja oziroma izkoriščanja in v vključevanju industrije v trajnostni razvoj.

Dr. Evgen Dervarič: “Pomembno je, da smo se v podjetju sposobni realno oceniti in pogledati v prihodnost.”

Tem smernicam skušamo slediti tudi v našem premogovniku. Vizija našega razvoja je vezana na termoelektreke objekte v Termoelektrarni Šoštanj, ki je naš edini kupec.

V skladu s predlogom NEP naj bi do leta 2005 odkopavali premog v višini 3,83 milijona ton na leto, do leta 2010 3,69 milijona ton na leto ter 3 milijone ton na leto po letu 2015.

Zmanjševanje odkopa premoga oziroma njegova zamenjava z drugimi fosilnimi gorivi (predvidoma s plinom) bo v Sloveniji neizogibno poslabšala samozadostnost in povečala uvozno odvisnost tudi pri proizvodnji električne energije.

“Zato je tudi v bodoče potrebno ohraniti večji del domače proizvodnje lignita in poiskati kompromis med izpolnjevanjem obvez po Kyotskem sporazumu in doseganju ekonomskih pogojev poslovanja, ki bi Premogovniku Velenje omogočili priti

“Želim, da čim širši krog sodelavcev začne razmišljati o poslanstvu našega podjetja, viziji, vrednotah, ciljih, strategiji in kriterijih merjenja uspeha.”

do referenčne cene premoga pod 2,8 EUR/GJ," med drugim piše v NEP.

"Tudi slovensko elektrogospodarstvo v celoti še ni pripravljeno na konkurenčen boj na odprtem trgu. 1. maja 2004 bo Slovenija postala polnopravna članica EU in vlada Republike Slovenije je v zvezi z liberalizacijo energetskega trga zaprosila za prehodno obdobje do leta 2007, s čemer bi do tega leta še regulirala čezmejne kapacitete vlada in ne trg," je dejal dr. Dervarič.

Podzemno premogovništvo je povsod po svetu (pre)drago, tudi pri nas, zato mu države dajejo subvencije. "V Premogovniku Velenje si bomo prizadevali, da bomo dobili okoli 6,5 milijard SIT subvencije za zapiranje jame Škale. Tako bi lahko naše stroške reducirali in po letu 2010, ko naj bi ta subvencija presahnila, poslovali pozitivno.

Da pa bi znali imeti stroške v okviru dobljene cene za GJ in še ostanek, bomo morali trdo delati. Hčerinska podjetja moramo osamosvojiti, zaživeti morajo na trgu.

V jami bomo imeli še najmanj težav, saj pričakujemo, da bo zaradi večje fluktuacije ustreznega kadra prej premalo kot preveč. Na površini pa bomo morali zaposlene usmeriti v produktivno zaposlitev," meni direktor.

V NEP je za dolgoročno ohranjanje proizvodnje lignita v Velenju po letu 2007 predviden mehanizem prednostnega dispečiranja. S tem je zagotovljena prodaja električne energije, proizvedene iz domačih virov do največ 15 odstotkov primarne energije za pokritje skupnih potreb po električni energiji. "S tem bi Premogovnik dolgoročno lahko deloval, vendar pa to še ne pomeni, da denar že imamo, zagotovo pa imamo dovolj znanja, da bi ta sredstva znali pridobiti," je poudaril direktor.

Vizija je prestrukturiranje

Dr. Dervarič: "Proces prestrukturiranja poslovnega sistema traja že več let in tudi predlog NEP potrjuje, da bomo morali z njim nadaljevati. Pridobivanje premoga moramo očistiti, hkrati pa v poslovnem sistemu voditi čim več programov na različnih področjih, čim manj vezanih na pridobivanje premoga. Večati moramo število kakovostnih in stabilnih delovnih mest ter se pri investicijah povezovati s strateškimi partnerji, kot smo, na primer, že storili na področju turizma pri projektih TRC Jezero in Golte."

Za tem je direktor preletel stanje v hčerinskih podjetjih. HTZ IP je v treh letih dosegel dobre rezultate in ima uspešno vodstvo. Za invalide v HTZ IP in Premogovniku Velenje stalno iščemo nove načine produktivnega zaposlovanja.

GOST se je iz zelo težkega položaja v letu 2002, ko je bil pred stečajem, rešil in bo letos posloval s pozitivno ničlo, razvojno pa naj bi se vključeval v razvojne projekte matere. Privatizacija dela PLP s kapitalom firme TDS in izločitvijo programa se je pokazala kot dobra in PLP uspešno zmanjšuje izgubo.

Letos smo odprodali 51-odstotni delež Telkoma sistemov firmi TrendNet, telefonsko centralo in telefoniste pa preselili v HTZ IP. Habit bo še uspešnejši s strateškim povezovanjem, v novo podjetje pa povezujemo Kamnolom Paka, Rudarske-gradbene programe in gradbeni program v HTZ IP. ERICO dobro posluje kot inštitut, a bo lahko še uspešnejši kot podjetje."

Letos smo rudarji odigrali svojo vlogo

V razpravi po predstavitvi NEP je **Tomo Lipnik**, predsednik sindikata, poudaril pomen verifikacije Konvencije o varnosti in zdravju pri delu v rudarstvu in Priporočila

Mednarodne organizacije dela. "Ker je eden od naših strateških ciljev tudi varno in humano odkopavanje premoga, je pomembno, da bi te dokumente spravili v nacionalni energetske program ali na njihov pomen opozorili kje drugje. Večina evropskih držav, ki so proizvajalke premoga, so to storile. Vstop Slovenije v EU namreč ne pomeni tudi avtomatične verifikacije omenjenih dokumentov."

Razprava se je v nadaljevanju vrtela okoli investicij v jami, izvajanja poslovanja na trgih izven Premogovnika ter o pomembni vlogi, ki jo je Premogovnik odigral v letošnji oskrbi TEŠ s premogom, ki pa se kljub temu ne bo pokazala v pozitivnem poslovanju podjetja.

Dr. Dervarič je v zvezi s tem poudaril: "Letos smo rudarji odigrali svojo vlogo in Sloveniji zagotovili dovolj premoga za proizvodnjo električne energije takrat, ko ga je najbolj potrebovala. Vendar kljub tej visoki proizvodnji, ki bo letos do konca leta 4,220 mio ton, ne bomo ustvarili dobička, saj je naša osnovna cena previsoka. Cena termoenergije je bila določena 11,67 SIT/GJ, cena elektrike iz Dravskih elektrarn je 5 SIT/GJ, maksimalna dosežena prodajna cena pa je 10 SIT/GJ.

Dobička torej ne moremo imeti, lahko pa imamo letos kar največji izplen. Letos smo načrtovali 2,7 milijarde SIT izgube, za koliko bo ta manjša, pa se bomo še pogajali z vodstvom HSE."

Na predstavitvi NEP je beseda tekla tudi o izpolnjevanju letošnjega delovnega načrta in proizvodnih nalogah do konca leta 2003, podatke o tem pa lahko preberete v pogovoru s tehničnim direktorjem mag. Marjanom Kolencem.

Diana Janežič

Stanje in projekcije rabe premoga do leta 2020

* 1000 ton

premog	stanje*		projekcije*				2015/00		kurilnost MJ/kg
	1997	2000	2005	2010	2015	2020	indeks	%/a	
lignit	4.199	3.756	3.830	3.690	2.910	3.010	77,5	-1,7 %	10,0
rjavi	868	733	575	0	0	0	0,0	-100 %	12,0
rjavi - uvoz	300	455	521	604	469	221	103,3	0,2 %	18,0
ostali	89	72	83	94	95	97	132,6	1,9 %	29,3
SKUPAJ	5.456	5.016	5.009	4.388	3.475	3.328	69,3	-2,4 %	

Znova smo se predstavili na MOS

Na letošnjem 36. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju med 10. in 17. septembrom se je tretjič predstavil tudi poslovni sistem Premogovnik Velenje. Organizator predstavitve je bil HTZ IP.

Moto nove celostne podobe predstavitve je bil "Oktava, simfonija dela in glasbe". Svoje storitve in izdelke je namreč predstavilo osem hčerinskih podjetij - HTZ IP, GOST, Habit, Telkom sistemi, ERICo, Kamnolom Paka, Karbon in PLP - predstavljeni pa so bili tudi razvojni programi - Rudarsko-gradbeni programi, TRC Jezero, Golte in Muzej premogovništva Slovenije.

Sejem je odprl predsednik vlade **Anton Rop**, ki je med drugim poudaril, da je Slovenija dobrega pol leta pred vstopom v EU pred dvojnimi izzivi: kako izkoristiti razvojne priložnosti članstva in kako se izogniti tveganjem, ki ga to prinaša s seboj. Vlada v ta namen pripravlja in že uresničuje program ukrepov.

"Mednarodni obrtni sejem je poslovni in gospodarski dogodek, ki odseva prenašanje evropskih trendov in novosti v domače okolje, hkrati pa je

priložnost, da se ob razstavljenih eksponatih in poslovnih stikih zamislimo, kje smo in kaj hočemo, kaj smo že dosegli in kaj nas še čaka," je poudaril predsednik vlade.

Celotni sejem je letos izzvenel v pripravah Slovenije na članstvo v EU. Tako je tudi predsednik uprave Celjskega sejma, d.d., **Franč Pangerl** dejal, da je sejem letos zadnjič v stari podobi, saj bo prihodnje leto, ko bo Slovenija že članica Evropske unije, moral dobiti bolj evropsko podobo, predvsem pa naj bi postal stičišče vzhodnega in zahodnega gospodarstva. "Sejem je prerasel podobo obrtnega sejma, saj je postal največji in najpomembnejši gospodarski sejem v tem delu Evrope."

O tem pričajo tudi številčni podatki o letošnjem MOS-u. V tednu dni si je sejem v Celju ogledalo več kot 170.000 obiskovalcev. Na 60.000

Damijan Kanduti

kvadratnih metrih razstavnih površin, od katerih je bila dobra polovica pokritih, se je predstavilo več kot 1.700 razstavljalcev iz tridesetih držav.

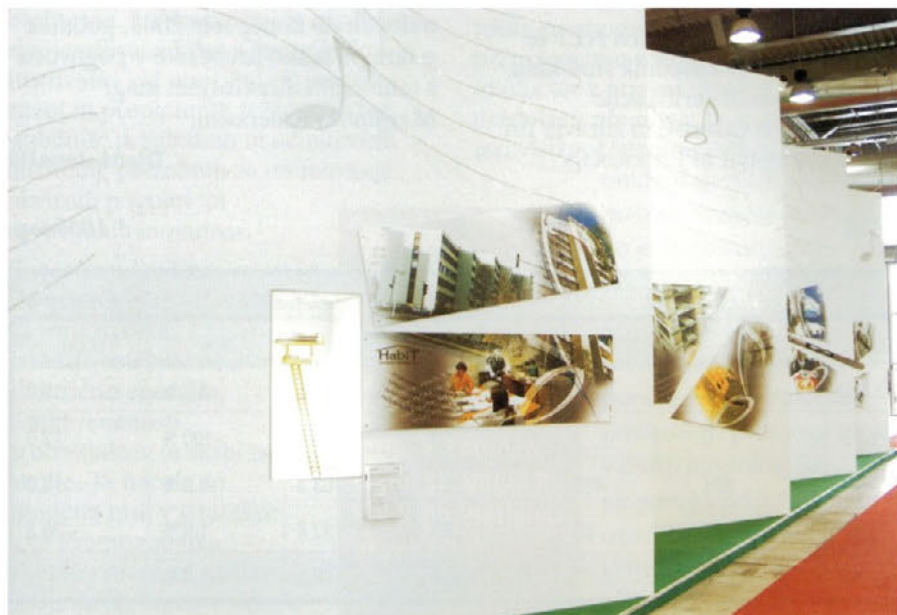
Tujih je bilo 476, kar je več kot v preteklih letih, sodelovali pa so predvsem na kolektivnih predstavitev. Skupne razstavne prostore so imela podjetja iz Avstrije, Italije, Srbije, Bosne in Hercegovine, Hongkonga, s Hrvaške in Madžarske. Na sejmu se je samo iz Srbije predstavilo 55 podjetij, kar je doslej največji obisk kake tuje države na MOS.

Seveda je sejmsko dogajanje spremljalo tudi veliko drugih prireditev, predvsem poslovnih in strokovnih srečanj, ki so bila v večini naravnana na spremembe, ki čakajo slovensko gospodarstvo ob vstopu v EU.

Odločitev za sodelovanje na sejmu je bila pravilna

V poslovnem sistemu Premogovnik Velenje smo se, kot že rečeno, tretjič odločili za sodelovanje na MOS. Za večjo promocijo na sejmu smo izdelali novo predstavitevno brošuro in CD poslovnega sistema, ki ju bomo uporabljali tudi poslej. Dogajanje na našem sejmskem prostoru so popestrili nekateri slovenski popularni pevci zabavne glasbe in nastopi plesnih in glasbenih skupin.

Idejno zasnovo postavitve razstavnega prostora je pripravilo oblikovalsko podjetje Aghens, s katerim smo uspešno sodelovali že v preteklem letu, panoje pa so izdelali v podjetju HTZ IP. Aktivnosti, vezane na pripravo sejma, so zahtevale veliko vloženega truda in uspešna izpeljava

tega projekta je rezultat dobrega sodelovanja in podpore vseh tistih, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri njem.

Tudi letos so v okviru 36.

Mednarodnega obrtnega sejma Celjski sejem, Obrtna zbornica Slovenije in MO Celje podelili sejemska priznanja. Med prejemniki smo bili tudi mi, saj smo prejeli bronasto priznanje za ureditev razstavnega prostora in celostno predstavitev poslovnega sistema Premogovnik Velenje.

Vodja projekta predstavitev na sejmu je bil komercialni direktor HTZ IP **Damijan Kanduti**. Kot je dejal, si članice poslovnega sistema od predstavitev na MOS obetajo večjo prepoznavnost svojih proizvodnih in storitvenih programov v celotni javnosti ter novih poslovnih stikov in sklenitve konkretnih poslov, tudi s partnerji iz tujine.

“S svojo predstavitvijo na sejmu smo hoteli pokazati, da imamo jasne razvojne usmeritve, proizvode in storitve, ki so zanimivi za trg in da smo močan sistem. Navezali smo stike s predstavniki obrtnih zbornic iz Avstrije, Italije in Madžarske, seveda pa tudi s predstavniki podjetij iz Bosne in Hercegovine in Srbije, ki so za nas še posebej zanimiva.”

Poslovni sistem Premogovnik Velenje je sodeloval na MOS drugič, lani pa je samostojno predstavitev pripravilo podjetje HTZ IP. Kako o sodelovanju na letošnjem MOS in na sejmih nasploh razmišlja Damijan Kanduti?

“Brez prisotnosti na velikih sejmih in agresivnega marketinga je nemogoče

postavljati jasne smeri trženja. Naše podjetje si je lani poskušalo utrditi svoj logotip, prikazati svoj storitveni in proizvodni program kot zanimiv za širše tržišče. Glede na naše poslovne rezultate nam je to uspelo!

Odločitev za sodelovanje na MOS se je tudi letos pokazala za pravilno, kar potrjuje tržno naravnost celotnega poslovnega sistema Premogovnik Velenje.

Z obiskom našega razstavnega prostora smo zelo zadovoljni, saj nam je sejem ponudil veliko odličnih poslovnih priložnosti, omogočil srečanja s poslovnimi partnerji, vzpostavitev novih kontaktov ter predstavitev proizvodnih in storitvenih programov potencialnim kupcem, prav tako pa smo navezali kontakte tudi z razstavljalci in preučili možnosti sodelovanja.”

Ob osrednjem razstavnem prostoru smo na posebnem panoju predstavljali razvojna programa Golte in TRC Jezero. Med številnimi

obiskovalci sta vzbudila veliko zanimanja, posebej so mnogi pokazali odkrito navdušenje nad ponovnim zagonom smučišča Golte že v letošnji smučarski sezoni.

“Letošnja predstavitev poslovnega sistema Premogovnik Velenje na MOS je bila kljub pestrosti dejavnosti odlično izpeljana. Z nastopom na sejmu nam je uspelo v očeh kupcev in razstavljalcev pritegniti pozornost in jih seznaniti z jasno vizijo poslovnega sistema in odprtostjo za nove razvojne in tržne priložnosti.

Sejem je dobro izhodišče za naše nadaljnje delo. Po uspešni sejemski predstavitvi bomo skupaj s sodelavci vso energijo usmerili v nadaljnje aktivnosti trženja posameznih programov in negovanja odnosov s poslovnimi partnerji, kar nam odpira možnosti za dobre dolgoročne rezultate poslovanja,” je svojo oceno letošnjega nastopa na MOS sklenil Damijan Kanduti.

Diana Janežič

HTZ je razstavní prostor opremil s svojimi izdelki.

Sodelovanje temelji na zaupanju

Društvo inženirjev in tehnikov je med 18. in 20. septembrom organiziralo tradicionalno srečanje poslovnih partnerjev Premogovnika Velenje. Že 14. zapovrstjo so poskrbeli za družabno, poučno in športno srečanje.

Kot je že v navadi, sta prva dva dneva minila v spoznavanju lepot in znamenitosti Slovenije. Tokrat so gostitelji goste popeljali v Slovenske Konjice in njihovo okolico, kjer so spoznali krajevne znamenitosti, odigrali pa so tudi golf turnir.

Petkov večer so sklenili s svečanim sprejemom in koncertom v orgelski dvorani Glasbene šole Velenje, sobota pa je bila tradicionalno rezervirana za DIT-ov teniški turnir in druga tekmovanja.

Na premogu temeljijo zgodbe preteklosti in prihodnosti

Na svečanosti v orgelski dvorani je goste najprej pozdravil predsednik DIT **Marko Mavec**. Poudaril je, da uspešni poslovni odnosi temeljijo na dobrih človeških odnosih, česar pa v sodobnem življenjskem tempu ni lahko doseči. Zato Društvo inženirjev in tehnikov z organizacijo tradicionalnega srečanja poslovnih partnerjev skuša utrditi vezi in skitati nove možnosti za sodelovanje.

Goste je za tem nagovoril direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**. Poudaril je, da je Premogovnik Velenje danes pomemben in zanesljiv člen v oskrbi Slovenije z električno energijo, kar se je še posebej potrdilo letos, ko smo s povečano proizvodnjo premoga in organizacijo obratovanja v sušnem letu nakopali zadostne količine premoga za proizvodnjo električne energije.

“Še enkrat se je potrdilo dejstvo, kako pomemben je za Slovenijo premog, ki je, poleg obnovljivih virov energije, edini domači energetski vir. Premog ima zanesljivo prihodnost zapisano tudi v Nacionalnem energetskem programu, ki je prav ta čas v široki javni razpravi. Svoje delo bomo zastavili tako, da bomo zadostili trem stebrom trajnostnega razvoja, ki so temelj nacionalnega energetskega programa: zanesljivosti oskrbe, konkurenčnosti ter obvladovanju

vplivov ravnanja z energenti in energijo na okolje.

Premogovništvo je zahtevna panoga, v kateri vsak dan tekmuje z močjo narave. Zato so za nas tako pomembni varnost, tovarištvo, znanje, spoštovanje dogovorov, pravil. V strateške cilje podjetja pa smo zapisali, da bomo racionalizirali proces pridobivanja premoga, da bomo zagotavljali varnost in humanost pri izvajanju delovnega procesa, da bomo reševali okoljsko problematiko in da bomo izvajali intenzivno prestrukturiranje hčerinskih podjetij in strokovnih služb.

Na premogu temeljijo vse naše zgodbe o prihodnosti. Del te zgodbe so naša hčerinska podjetja, ki povečujejo deleže prodaje svojih proizvodov in storitev izven premogovnika in se na takšen način osamosvajajo. Imajo številne, raznovrstne proizvode, storitve in razvojne programe, katerih ambicija je ustvarjanje novih delovnih mest,” je dejal direktor in se v nadaljevanju zahvalil poslovnim partnerjem za korektno sodelovanje s Premogovnikom. Povabil jih je, da sodelujejo pri uresničevanju naših razvojnih idej in da sodelujejo z nami v procesu preobrazbe.

Pozdravnima govoroma je sledila predstavitev novega promocijskega CD-ja poslovnega sistema Premogovnik Velenje, ki so ga gostje v novi predstavitveni brošuro prejeli tudi kot spominsko darilo.

Glasbeni del večera so izpolnili sopranistka Gordana Hleb ob spremljavi pianistke Simone Solce ter Jure Pukl kvartet, v katerem igrajo Jure Pukl saksofon, Aljoša Jerič bobne, Nikola Matošić kontrabas, Rok Lopatič klavir, s pevko Ireno

Vidic. Vsi nastopajoči so navdušili poslušalce.

Športni del srečanja

Organizatorji so med letošnjim srečanjem poskrbeli tudi za bogat športni program.

Na **turnirju v golfu** je neto zmagal Stane Mlakar pred Branetom Vrtačnikom in Zdenkom Lahom, bruto je bil prvi Matjaž Meža.

V **košarki**, metanju prostih metov, je bil najuspešnejši Emil Virant pred Juretom Goličnikom in Radom Rednjakom. V **streljanju** je zmagal Aleš Žavbi pred Bojanom Stropnikom in Matjažem Koželjem.

Metanje pikada je najbolj opravil Dušan Reberčnik, v **kartingu** je bil najspretnjši Tone Brodnik, v **igranju ročnega nogometa** pa Tone Brodnik in Stane Mlakar.

Najprestižnejša disciplina športnega dela poslovnega srečanja je vsekakor **tenis**. Pri ženskah je bila letos najboljša **Darja Rehar**, ki je v finalni igri premagala Nado Gorogranc. Tretja je bila lanska zmagovalka Milena Krofl.

Pri moških sta se v finalni igri pomerili dvojici Evgen Dervarič Zlatko Roškar in **Aleš Berger Željko Vukelič**. Slednja sta bila z rezultatom 6:1 boljše in sta tako postala zmagovalca letošnjega DIT-ovega turnirja. Tretje mesto je zasedel par Milan Medved Aleš Žavbi.

Diana Janežič

Premog prihaja s treh odkopov

Letošnji proizvodni načrt Premogovnika Velenje je predvideval odkop 3,750 milijona ton premoga, vendar je letošnja specifična energetska situacija že v pomladnim mesecih kazala, da bo toliko premoga v letnem merilu premalo.

Zato smo letno pogodbo dopolnili z dvema aneksoma, s katerima smo zagotovili dodatnih 400.000 ton premoga. V osmih mesecih smo tako odkopali že 2,760 milijona ton premoga ali dobrih 11 odstotkov več, kot je bilo sprva načrtovano. Po sedanjih dogovorih moramo do konca leta odkopati še okoli 1,5 milijona ton premoga.

Rudar: "Kako poteka odkopavanje premoga v septembru?"

Kolenc: "Po poletnih mesecih smo odkopavanje nadaljevali na odkopih, kjer smo ga v avgustu prekinili. Tako imamo odkope v jami Škale, v južnem krilu in v severozahodnem, tako imenovanem G področju, jame Preloge.

Tako bo še v septembru, v nadaljevanju leta pa nas čaka precej aktivnosti, saj zaključujeta delo odkopa v južnem krilu, 90 C in G1/A, to pomeni, da bomo oba demontirali.

Že sedaj pa poteka montaža odkopa v jami Pesje, ki naj bi začel z delom v začetku oktobra.

Do konca leta bomo montirali še odkop v južnem krilu, na koti -100 A. Z obratovanjem bo pričel v začetku decembra.

Čakajo nas torej razgibana odkopna fronta in zahtevne delovne naloge."

Rudar: "Glede na stanje deponije in spremenjene proizvodne načrte smo spremenili tudi delovni koledar."

Kolenc: "Vsi izračuni proizvodnje, ki jo moramo zagotoviti do konca leta,

in dogovori s HSE, kažejo, da bodo naše zaloge ob koncu leta okoli 100.000 ton. To pomeni, da bo treba za doseganje dogovorjene proizvodnje vključiti dodatne delovne dni.

Dogovorili smo se za tri "črne" delovne sobote, če pa se bo pokazalo potrebno, če proizvodnja ne bo tekla po načrtih, bomo vključili še kakšen "rdeč" delovni dan.

Prva delovna sobota bo 27. septembra."

Rudar: "Kakšne pa so delovne in varnostne razmere v jami?"

Kolenc: "Ker dva odkopa, v južnem krilu in v severozahodnem predelu, potekata pod svežo krovino, so koncentracije plinov večje kot na drugih odkopih in zato odkopavanje poteka v skladu s predpisanimi ukrepi.

Občasno proces odkopavanja motijo strojne in elektro okvare in povzročajo nihanja v količini dnevnega odkopa, sicer pa delo poteka dobro."

Rudar: "Ob DIK Pesje že nekaj časa vidimo poslopja in naprave novega glavnega izvoza premoga. Kakšno je sedaj stanje pri tej investiciji?"

Kolenc: "Zaključek omenjene investicije ob DIK Pesje smo najprej načrtovali ob koncu septembra. Pri vzpostavljanju prve, nove glavne linije obratovanja pa smo imeli nekaj težav, poleg tega sodelavcev nismo obremenjevali z delom ob prostih dneh in v času kolektivnega dopusta,

Mag. Marjan Kolenc

zato še vedno obratuje tudi druga, stara linija.

Načrtujemo, da bomo drugo linijo prekinili v oktobru, nato pa v enem mesecu izvedli premontažo te linije in s 1. decembrom uvedli nov izvoz. Tako sedaj obratujeta obe liniji, nova deluje zelo dobro in po njej transportiramo že okoli polovico proizvodnje."

Rudar: "Ali to pomeni, da je še vedno mogoče dobiti premog za široko potrošnjo?"

Kolenc: "Da. Ugotovljamo, da je naš premog za posamezne kupce še zanimiv, sicer v manjših količinah, in do sredine oktobra ga bo še mogoče kupiti."

Diana Janežič

PROIZVODNJA AVGUST 2003

OBRAT	PROIZVODNJA			RAZLIKA		ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osn. nač.	mes. nač.	doseženo	na osn. nač.	na mes. nač.	na osn. nač.	na mes. nač.	
PROIZVODNJA	184.000	200.200	194.090	10.090	-6.110			16.174
PRIPRAVE	8.000	8.800	7.310	-690	-1490	91,38	83,07	609
PREMOGOVNIK	192.000	209.000	201.400	9.400	-7.600	104,90	96,36	16.783

Z oktobrom prihaja 40 pripravnikov

V oktobru bomo v Premogovniku Velenje zaposlili 40 pripravnikov. Kaj je osnova za takšno odločitev in kakšni so načrti na kadrovsko-splošnem področju smo vprašali direktorja področja Janka Luknerja.

Janko Lukner

“V letnem delovnem načrtu smo zapisali, da bomo zaposlili nekoliko manj študentov, kot smo jih lani, in sicer 20,” je povedal. “Vendar so se predpostavke iz letnega delovnega načrta spremenile. Proizvodnja premoga je namreč večja, še pomembnejše pa je, da je tudi fluktuacija zaposlenih nekoliko večja in tako bomo kljub temu, da zaposluje 40 študentov, dosegli načrtovane številke. Konec leta nas bo v Premogovniku Velenje 2.400, povprečno v letu pa 2.450, kar je za nekaj več kot 5 odstotkov manj kot v letu 2002.”

Rudar: “Kakšnih profilov so pripravniki in kam prihajajo?”

Lukner: “To so naši študenti, ki so čakali na zaposlitev v Premogovniku Velenje. Največ je rudarjev in rudarskih tehnikov, strojnih in elektro mehanikov. Zaposlili se bodo v proizvodnih obratih oziroma v jamski strojni in elektro službi.”

Rudar: “Kakšni pa so sploh načrti na kadrovskega področju? Ali prihod omenjenih pripravnikov že kaže na trend ponovnega zaposlovanja?”

Lukner: “Pritiski na znižanje cene premoga so nenehni, več kot polovico stroškov pa predstavljajo stroški delovne sile. Zato si ves čas prizadevamo povečevati produktivnost in zmanjševati ta strošek. Že v prejšnjih letih smo v srednjeročne plane zapisali, da bomo

poskušali število zaposlenih zmanjševati po letni stopnji okoli 4 odstotke; v zadnjih dveh letih je bilo zmanjševanje celo nekaj nad 5 odstotkov.

Pripravljamo srednjeročni plan in v njem bomo v okviru kadrovskega plana poskušali natančno opredeliti tudi kadrovske vire. Po pripravljenih izhodiščih naj bi število zaposlenih v prihodnjih štirih letih še padalo za okoli 5-6 odstotkov na leto, potem pa bi bilo število zaposlenih optimalno in bi stopnja zniževanja pristala na 1-2 odstotka.

V prihodnjih sedmih letih pričakujemo zelo visoko fluktuacijo. Upokojevali se bodo delavci, ki so se v podjetju zaposlili v letih 1978 do 1983. Upokojevali bo več kot 150 na leto. Pričakujemo, da bomo morali povečati intenzivnost zaposlovanja, tudi za več kot 40 pripravnikov na leto, jasno pa je, da bo potrebno prezaposlovanje tudi znotraj

Premogovnika. To pomeni, da se bodo morali sodelavci izobraževati tudi zato, da bodo lahko v podjetju delali še kaj drugega, kot delajo sedaj.”

Rudar: “Novost pri pripravi srednjeročnega kadrovskega plana je, da ne govorimo več le o številu zaposlenih, temveč tudi o njihovi strukturi.”

Lukner: “Kot sem že dejal, se približujemo

optimalnemu številu zaposlenih. Jama bo - tudi z zapiranjem Jame Škale - dobila zaokroženo podobo in poznamo število odkopnih polj v prihodnosti. Na tej osnovi lahko dokaj natančno opredelimo kadrovske strukture. To je zelo pomembno, saj bomo tako lahko načrtovali, katere profile bomo zaposlovali. To bodo predvsem rudarji, elektrifikarji in strojniki in temu že prilagajamo študentsko politiko.

Prepričan sem, da situacijo na kadrovskega področju obvladujemo, da smo pripravljeni kadrovskega podpreti proizvodne načrte.”

Rudar: “Četrty strateški cilj govori o prestrukturiranju strokovnih služb. Gre pri tem le za zmanjševanje števila zaposlenih v teh službah in ali v teh službah ne bomo nanovo zaposlovali?”

Lukner: “Strokovne službe je treba kadrovskega optimirati. Težave, ki nastajajo v strokovnih službah, so tudi posledica intenzivnega posodabljanja, na primer uvajanja računalniških programov. Potrebujemo drugačne profile, kot smo jih rabili pred leti, zato tudi spodbujamo sodelavce k izobraževanju.

Eden od ciljev na tem področju je, da del znanja, ki ga imamo, in menim, da ga ni malo, poskušamo prodajati tudi na trgu. Rezultati v zadnjem obdobju kažejo, da smo pri tem uspešni.”

Diana Janežič

Pričakujemo, da bomo morali povečati intenzivnost zaposlovanja, tudi za več kot 40 pripravnikov na leto, jasno pa je, da bo potrebno prezaposlovanje tudi znotraj Premogovnika.

Razgovor po zaključeni bolniški odsotnosti

V našem podjetju nas je večina že dojela, da bolniška odsotnost ni le zdravstveni problem, ampak je splet več dejavnikov, med katerimi je vsekakor pomemben tudi medsebojni odnos sodelavcev, odnos med nadrejenimi in podrejenimi.

Marsikatero zdravstveno težavo bomo lažje premagali, če bomo čutili podporo ne le domačih in zdravnika, temveč tudi podporo in razumevanje delovne sredine, v kateri praktično preživimo tretjino svojega dneva. Medosebni odnosi so posebej občutljivi prav tedaj, ko imamo zdravstvene težave.

Večkrat slišimo pripombe sodelavcev, ki so na bolniški odsotnosti, da v času odsotnosti delovna sredina nanje popolnoma pozabi. Ko se vračajo z bolniške, jih nihče ne povpraša o vzroku njihove odsotnosti, o njihovem trenutnem počutju in sposobnosti za delo.

Po povratku jim je odrejeno delo in s tem je vse končano, čeprav vemo, da delovna sposobnost sodelavcev, ki se vračajo z bolniške, velikokrat še ni popolna. Zanesljivo se v takem primeru počutijo slabo, včasih imajo tudi slabo vest, da okolica dvomi v upravičenost njihove odsotnosti.

Prav ta opozorila smo imeli v mislih, ko smo se odločili za uvedbo **razgovorov po zaključeni bolniški odsotnosti**.

Predpostavljani sicer povedo, da se vedno pogovarjajo, da sodelavce povprašajo po njihovem počutju, da pa delo narekuje hiter tempo in zato morda resnično ta razgovor opravijo mimogrede in ne vedno v zadovoljstvo obeh udeležencev.

Zato smo pripravili vprašalnik, ki spodbuja neposredno nadrejenega, da se vsakokrat, ko se sodelavec vrne z bolniške odsotnosti, z njim osebno pogovori in si zato namerno vzame čas.

Razgovor se opravi na delovnem mestu, ločeno od skupine, temelji pa na medsebojnem zaupanju, odprtem pogovoru in predvsem spoštovanju.

Čakanje, da postanejo problemi težki ali celo nerešljivi, ne doprinese zadovoljstva ne delavcu in ne podjetju, le če smo zdravi in zadovoljni smo lahko uspešni pri delu.

Takšen razgovor nudi novo priložnost nadrejenemu, da pokaže skrb za sodelavca in mu pomaga pri vračanju na delo, sodelavca pa vzpodbuja, da pove svoje težave in jih poskuša s pomočjo ustreznih služb tudi ustrezneje reševati.

Čakanje, da postanejo problemi težki ali celo nerešljivi, ne doprinese zadovoljstva ne delavcu in ne podjetju, le če smo zdravi in zadovoljni smo lahko uspešni pri delu.

Vodje so se za vodenje teh razgovorov usposabljali in vedo, da je razgovor o bolniški odsotnosti povod za boljši medosebni odnos, namenjen morebitni pomoči

sodelavcu in ne pritiskanje na sodelavca, zakaj je bil v bolniški. Poudarek razgovora je na osebnem odnosu, vsak vodja vodi tudi zapis tega razgovora in ga skupaj s kontrolnim listom oddaja v obratni pisarni.

Z vodenjem razgovorov po zaključeni bolniški odsotnosti pričenjamo s **1. oktobrom** in upamo, da bo boljši medosebni odnos tudi pripomogel k boljšemu počutju na delu in tako k lažjemu premagovanju zdravstvenih težav, s tem pa posledično tudi k manjši bolniški odsotnosti.

Milena Ahtik

Takšen razgovor nudi novo priložnost nadrejenemu, da pokaže skrb za sodelavca in mu pomaga pri vračanju na delo, sodelavca pa vzpodbuja, da pove svoje težave in jih poskuša s pomočjo ustreznih služb tudi ustrezneje reševati.

Uvajanje procesnega pristopa po ISO 9001:2000

Standarde serije ISO 9000 smo začeli v podjetju uvajati že leta 1995, ko smo se lotili projekta uvajanja sistema kakovosti po zahtevah standarda ISO 9001.

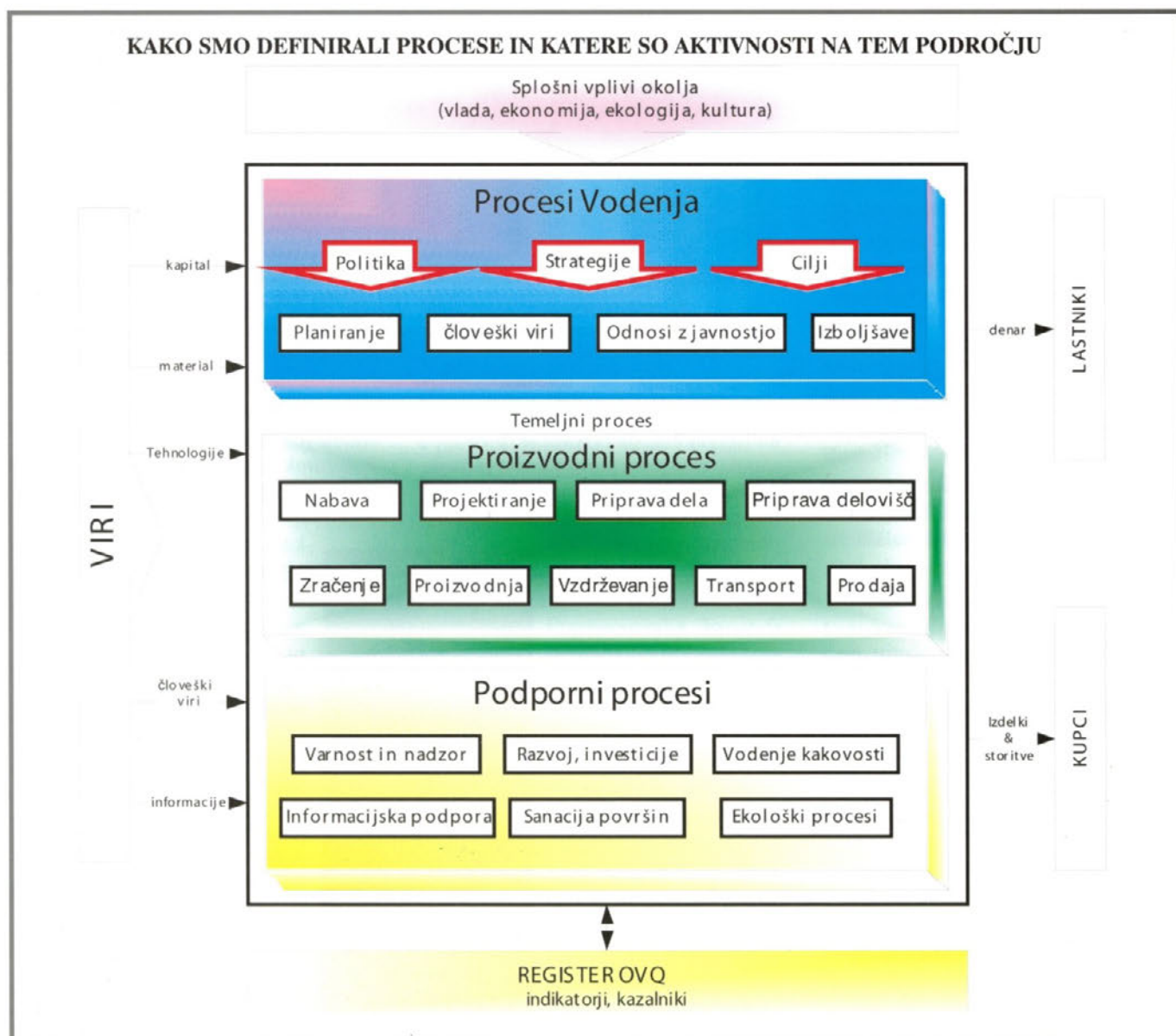
Leta 1998 je certifikacijska institucija SIQ Premogovniku Velenje med prvimi podjetji v elektrogospodarstvu in premogovništvu podelila certifikat ISO 9001 za sistem vodenja kakovosti za področje pridobivanja premoga.

V leta 2000 smo sistem kakovosti nadgradili s certifikatom ISO 14001 za sistem ravnanja z okoljem. Pridobljeni standardi so tako postali v tem času sestavni del življenja in

delovanja v našem podjetju, saj smo z njihovo pomočjo dokaj uspešno poizkušali definirati procese, ki potekajo v podjetju, urediti - standardizirati obrazce in dokumente, ki so nastajali s sodelovanjem vseh zaposlenih, ki sodelujejo pri uvajanju in vzdrževanju tega sistema.

Celoten sistem kakovosti vsako leto preverjamo prek notranjih in zunanjih presoj. Na osnovi ugotovitev

teh presoj izboljšujemo poslovanje podjetja in zagotavljamo izpolnjevanje zahtev standarda. Glavne spremembe elementov ISO 9001:2000 glede na predhodno izdajo iz leta 1994 so predvsem osredotočenost na odjemalce, uveljavitev principa nenehnih izboljšav, procesni pristop in večja vloga vodstva. Spremenila se je struktura standarda, ki bolj sledi

načelu: planiraj, izvajaj, preveri in ukrepaj.

Z vzpostavitvijo sistema vodenja kakovosti po zahtevah standarda ISO 9001:2000 v letu 2001 smo v podjetju spodbudili drugačno razmišljanje o pomenu standarda in njegovi povezanosti s procesi podjetja.

Za izvajanje zahtev Standarda ISO 9001:2000 smo na osnovi redne certifikacijske presoje, ki je potekala v podjetju 28. in 29. marca 2002, prejeli certifikat ISO 9001:2000. S tem smo med drugim dobili tudi potrditev pravilnosti pristopa k procesnemu vodenju kakovosti, ki ga uvajamo v podjetju.

Pri uvajanju procesnega pristopa smo opredelili **tri ključne procese**: proces vodenja, proces pridobivanja premoga ter skupne podporne procese. Povezali smo jih z notranjimi procesi v podjetju in sprejeto organizacijo. S tem smo določili vse medsebojne povezave med procesi, odgovorne lastnike, kazalnike in cilje procesov. Takšna obravnava omogoča ne samo spremljanje izvajanja procesov, temveč tudi stalno merjenje njihove učinkovitosti in na podlagi analize stalno izboljševanje.

V opredeljene procese smo integrirali tudi zahteve sistema ravnanja z okoljem ter sistema varnosti in varstva pri delu ter tako zagotovili enotno obravnavo do celostnega vodenja kakovosti - TQM (Total Quality Management). Za lažje obvladovanje sistema vodenja kakovosti in povečanje sinergijskega učinka procesov smo uvedli notranje kupce in dobavitelje (kar je s procesnim pristopom veliko lažje doseči).

Cilj takšnega vzpostavljanja odnosov je enak kot pri zunanjih kupcih in dobaviteljih, kjer kupec želi dobiti proizvode v skladu s svojimi zahtevami (kakovost, pravočasnost), dobavitelj pa želi tem zahtevam zadostiti. Tako je mogoče v vsakemu smiselno opredeljenemu procesu prepoznati vsaj enega kupca in enega dobavitelja z vsaj enim vhomom in izhodom.

Seveda pa se v podjetju zavedamo, da z uvedbo novih standardov ne uvajamo samo novih orodij vodenja, temveč tudi drugačno razumevanje kakovosti. Zato je ključna naloga vseh zaposlenih v podjetju, da sprejmejo filozofijo celostne kakovosti, ki je v celoti povezana z vsakdanjim delovanjem. To zagotavlja, da bo sistem vodenja kakovosti sprejet kot

Med letošnjo presojo

pomoč v procesu stalnih izboljšav. Nenehno izboljševanje sistema vodenja kakovosti dosežemo z uporabo orodij sistema: politike, ciljev, analiz podatkov, rezultatov presoj ter izboljšav, korektivnih in preventivnih ukrepov ter vodstvenega pregleda.

Aktivnosti pri prilagajanju veljavne systemske dokumentacije procesom

Vsi veljavni dokumenti, ki so sistematizirani po zahtevah standarda ISO 9001:1994 se prilagodijo definiranim procesom. S tem bo sistem označevanja in prepoznavanja dokumentacije postal bolj prepoznaven in povezan s prakso.

Za procese, podprocesse so definirani lastniki procesov, vhodi in izhodi v proces, kot so posamezne zahteve za izvajanje ali dobavo, ključne naloge, dobavitelji in odjemalci, ključni dokumenti in zapisi in na koncu merljivi kazalniki, ki bodo namenjeni spremljanju učinkovitosti in izboljševanju posameznega procesa.

Vse definirane kazalnike bomo spremljali v registru OVQ, kjer že spremljamo okoljske kazalnike.

Po zaključenem procesu uvajanja procesnega pristopa in verifikaciji dokumentacije bomo izvedli notranjo presojo sistema kakovosti.

Verifikacijo procesnega pristopa, dokumentiranost in register kazalnikov bo

sprejelo vodstvo na svoji letni strateški konferenci.

Definiranje poslovnih procesov je obsežna naloga, ki zahteva veliko časa, usklajevanja in angažiranosti zaposlenih. Z definiranimi procesi postane poslovanje bolj pregledno in razumljivo, izvajalci bolje razumejo svojo vlogo in imajo bolj celovit pogled, zato tudi lažje predlagajo izboljšave.

Členitev dela na naloge, ki je prevladovala v preteklosti, se zdaj nadomešča s njihovim ponovnim združevanjem in delitvijo na novi podlagi. Seveda pa morajo biti procesi usklajeni s strategijo podjetja, zato moramo procese skrbno stalno spremljati oziroma jih ustrezno meriti.

Pri tem nam je v veliko pomoč uporaba informacijske tehnologije, brez katere bi danes težko učinkovito zajemali in obdelovali podatke oziroma nasploh uspešno poslovali. Računalnike tako uporabljamo tako za upravljanje informacij, kot tudi kot orodje za komuniciranje.

V procesni organizaciji bomo merili predvsem učinke timov oziroma individualne in kolektivne delovne rezultate glede na odgovornosti. Predvsem moramo paziti, da dobro zajemamo, prikazujemo in spremljamo tiste kritične faktorje uspeha in ključne kazalnike zmogljivosti, ki zagotavljajo izvajanje in udejanjanje strategije podjetja.

Jože Kamenik, Sistem obvladovanja procesov

Nenehno izboljševanje sistema vodenja kakovosti dosežemo z uporabo orodij sistema: politike, ciljev, analiz podatkov, rezultatov presoj ter izboljšav, korektivnih in preventivnih ukrepov ter vodstvenega pregleda.

Pregled stanja okoljskih segmentov

Uvedba sistema standarda ISO 14001 za področje okolja v letu 1999 in pridobitev certifikata leto kasneje sta za Premogovnik Velenje pomenila priznanje in obvezo. Vpeljani sistem je treba vzdrževati in dopolnjevati, ker se le tako lahko približujemo doseganju strateškega cilja podjetja, usmerjenega v ekološke aktivnosti za odpravo posledic rudarjenja.

V prvi polovici letošnjega leta so bile na področju okolja izpeljane naslednje aktivnosti:

- * notranja presoja sistema - januar,
- * vodstveni pregled sistema ravnanja z okoljem - marec,
- * obnovitvena zunanja presoja sistema okolje - marec,
- * razširitev portala dokumentacije Premogovnika Velenje na področje okolje - marec,
- * razširitev aplikacije OVQ skrbnikom - januar - maj,
- * izdelava mesečnih okoljskih poročil - januar - junij,
- * spremljanje in usklajevanje zakonodaje sistema OVQ - januar - junij.

Izvedene aktivnosti vključujejo tudi spremljanje ključnih parametrov prek mesečnih poročil na 12 področjih.

in tehnološke) in vodimo monitoring odpadnih vod. Skupna poraba vode v prvih šestih mesecih je bila **166.863 m³**, kar je za okoli 13 odstotkov več kot v enakem obdobju preteklega leta (graf 1).

Na področju okoljskega segmenta **emisije v ozračje**, ki vključuje tri podsegmente, spremljamo koncentracije plinov in prahu ter prašne usedline. Vrednosti spremljanih parametrov emisij pri izvedenih meritvah niso bile presežene.

Področje segmenta **odpadki** je najobširnejše. Med 14 spremljajočih podsegmentov sta bila v prvih šestih mesecih vključena še dva s področja zavržene računalniške opreme.

Skupna zbrana količina odpadkov v prvih šestih mesecih je bila **9.877,36 t**, kar pomeni 8 odstotkov manj kot v

enakem obdobju preteklega leta (graf 1).

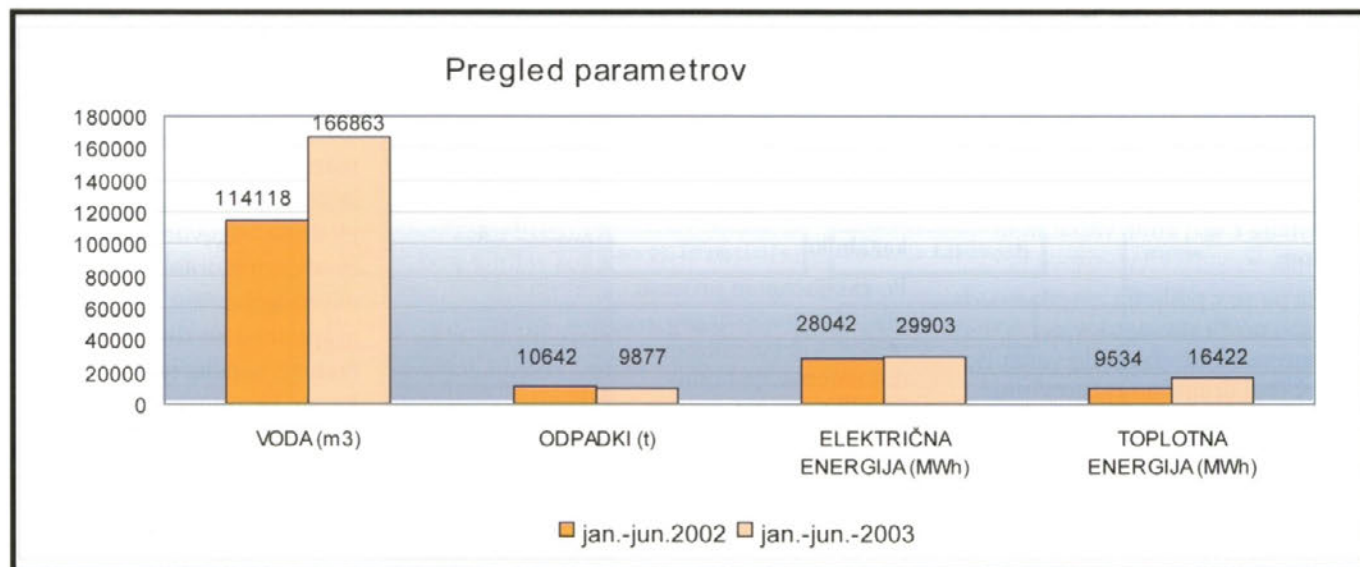
Na področju segmenta **nevarne snovi** je vključenih 5 podsegmentov, ki lahko imajo vpliv na okolje s povečanim obremenjevanjem tal in vode. Ključne aktivnosti na tem področju so spremljanje količin porabljenih snovi, pravilno skladiščenje in ravnanje z nevarnimi snovmi ter njihovo zbiranje. Skupna zbrana količina nevarnih snovi v šestih mesecih je bila **2.500 kg**.

Področje **transporta** vključuje 2 podsegmenta. Ključne zastavljene naloge so spremljanje prevozov VDL v jami ter znižanje stroška na vozni enotah do konca leta 2005 in spremljanje emisij VDL pri obratovanju. Pri vseh opravljenih meritvah v tem obdobju so vrednosti pod mejno dovoljeno koncentracijo.

12 okoljskih segmentov

V okoljskem segmentu **voda**, ki vključuje šest podsegmentov, spremljamo porabo vode (komunalne

	VODA (m ³)	ODPADKI (t)	ELEKTR. EN. (MWh)	TOPLOTNA EN. (MWh)
JAN.-JAN. 2002	114.118	10.642	28.042	9.534
JAN.-JUN. 2003	166.863	9.877	29.903	16.422

Segment **energetika** vključuje dva podsegmenta, to sta količina porabe toplotne in električne energije. Poraba **toplotne energije** za obdobje šestih mesecev je **16.422.592 kWh**, poraba **električne energije** v tem obdobju pa je **29.903.919 kWh**, kar je 7 odstotkov več kot v enakem obdobju preteklega leta (graf 1).

Področje **hrupa** vključuje tri podsegmente, merimo in nadzorujemo pa nivo hrupa.

Projektiranje in razvojne dejavnosti je segment z enim podsegmentom. V prvih šestih mesecih je bilo registriranih 21 verificiranih dokumentov glede na zahteve registra okoljskih vidikov.

Področje **degradacije in rekultivacije** je drugo najobsežnejše po številu spremljajočih podsegmentov na področju okolja. Vseh dvanajst podsegmentov je vezano na področja delovanja priprave, vzdrževanja in sanacije pridobivalnega prostora.

Na področju **seizmike** je zasledovan podsegment, pri katerem spremljamo odziv javnosti glede na seizmične pojave. Zabeležena sta bila dva negativna odziva javnosti na omenjeni pojav.

Segment **izobraževanje in komuniciranje** vključuje dva podsegmenta - izobraževanje delavcev s področja ekologije in komuniciranje z javnostjo. V letnem merilu naj bi 33 odstotkov zaposlenih v okviru izobraževalnih oblik v podjetju poslušalo tudi vsebine o ravnanju z okoljem.

V šestih mesecih je bil dosežen odstotek 27,2. Na področju komuniciranja z javnostjo spremljamo

negativne odzive javnosti na ravnanje z okoljem v podjetju. Letos teh odzivov ni bilo.

Na področju **stroškov** spremljamo vse stroške, ki so vezani na okolje po posameznih segmentih. Vrednost teh stroškov v prvih šestih mesecih je **613.880.468 SIT** (graf 2).

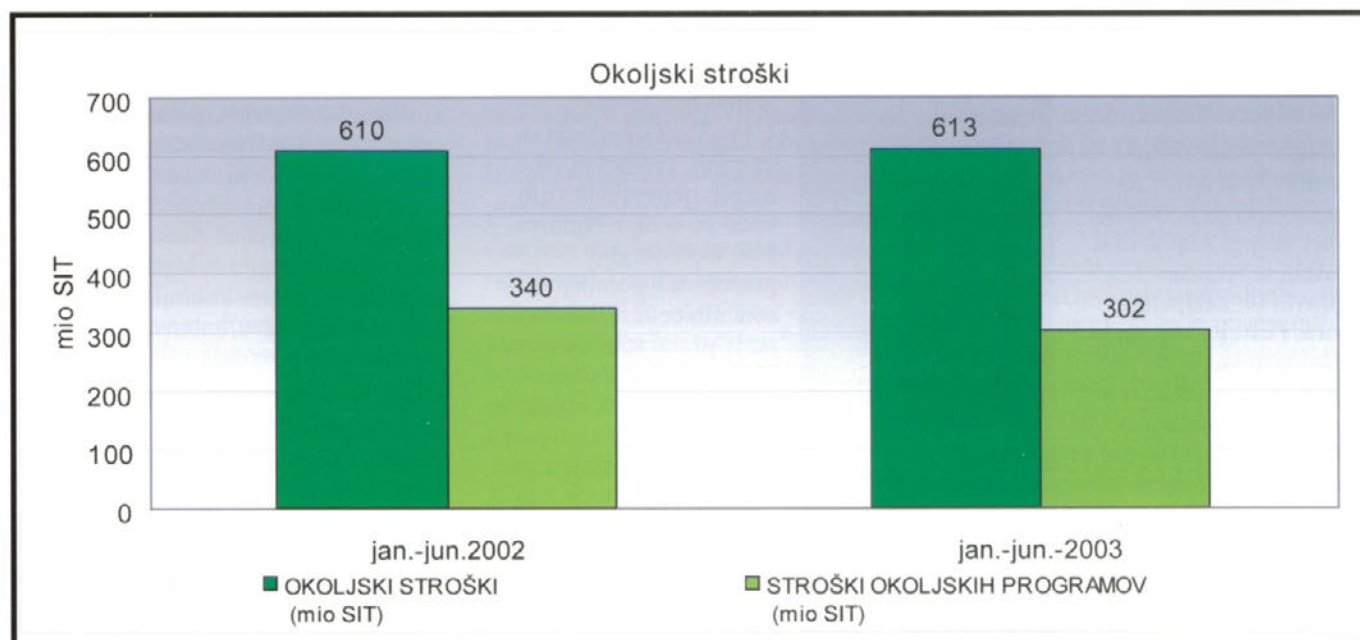
Za doseganje ciljev so segmenti oziroma njihovi podsegmenti na posameznih področjih podprti s **programskimi nalogami**. Od skupno 24 programov, ki so tekli v šestih mesecih, so zaključeni štirje. Skupna poraba sredstev pri programih je **317.957.569 SIT**, kar je 51 odstotkov planiranih sredstev.

Na področju ravnanja z okoljem imamo izdelanih 26 **planov ukrepov v izrednih razmerah** (PUIR). V prvih šestih mesecih je bila zabeležena ena izredna razmera; prišlo je do razlitja olj v jami. Izvedeni so bili predpisani ukrepi v ustreznem planu ukrepov izrednih razmer.

Do konca leta se bodo na področju ravnanja z okoljem odvijale nekatere že prej omenjene aktivnosti, izvedene bodo simulacije izrednih razmer po PUIR na področjih, kjer letos še niso bile, pričeli bomo priprave na izvedbo notranje presoje in jo tudi izvedli.

Irena Podgoršek, Matjaž Tratnik

	OKOLJSKI STROŠKI (mio SIT)	STROŠKI OKOLJSKIH PROGRAMOV (mio SIT)
JAN.-JAN. 2002	610	340
JAN.-JUN. 2003	613	302

Sončno prijateljstvo

Od 15. do 17. septembra je v Šmartnem ob Paki potekal ekološki tabor, ki se ga je udeležilo dvajset učencev osnovne šole iz avstrijskega Gleisdorfa in dvajset njihovih vrstnikov iz šole Bratov Letonja Šmartno ob Paki.

Tabor, ki je po besedah organizatorjev in udeležencev več kot odlično uspel, je bil sestavni del širšega projekta Sončno prijateljstvo / Solar Partnerschaft. V projektu sodeluje več institucij in podjetij iz Slovenije in Avstrije, ki se ukvarjajo z učinkovito rabo energije in z ekologijo.

Pobudnika tabora v Šmartnem ob Paki sta bila Slovenski E-forum, društvo za energetska ekonomika in ekologijo iz Ljubljane in velenjski inštitut za ekološke raziskave ERICo.

Otroci so se na taboru družili, spoznavali so način življenja v sosednji državi, izpopolnjevali so svoje znanje nemškega in angleškega jezika, v različnih delavnicah so izdelali ogromno novega o naravi in o varovanju okolja, najpomembnejše pa je, da so pod strokovnim mentorstvom izdelali sončni kolektor, ki bo odslej segreval sanitarno vodo za potrebe šole.

Šola v Šmartnem ob Paki je za tak projekt še posebno primerna, saj šolske garderobe in sanitarije uporablja tudi nogometni klub Era Šmartno in je zaradi tega poraba vode tudi v poletnih mesecih velika. Pa še zato, ker se na tej šoli učenci kot prvega tujega jezika učijo nemščine.

To znanje jim je prišlo zelo prav tudi na prireditvi, ki so jo domači učenci skupaj z njihovimi prijatelji iz Avstrije pripravili ob zaključku tabora. Pester program je ves čas potekal dvojezično, dvojezično je tudi glasilo Sončna moč / Sonnenenergie, ki so ga izdali v okviru tabora.

Prireditve, s katero so novo pridobitev šmarške šole – sistem za ogrevanje vode s pomočjo sončne energije, predali namenu,

Mladi udeleženci ekološkega tabora ob sončnih ventilatorjih, ki so jih prav tako izdelali sami in jih za spomin odnesli domov.

so se udeležili predstavniki vseh organizatorjev in pokroviteljev projekta. Med njimi so bili poleg že omenjenih Slovenskega E-foruma in ERICa Velenje še Klimatska zveza Štajerske iz Gradca (Klimabuendnis Steiermark), Avstrijska dežela Štajerska – program Interreg, podjetje Ecowatt iz Gradca, Občina Šmartno ob Paki, Gorenje, podjetji POP in Rototehnika Firšt iz Velenja, Inštalaterstvo Kumer ter Agencija

Republike Slovenije za učinkovito rabo energije.

Učenci iz Gleisdorfa o energiji, predvsem pa o njenih obnovljivih virih vedo že veliko. Njihova šola vso energijo pridobiva s pomočjo sončnih celic, Gleisdorf pa je pravo sončno mesto. V kraju imajo Sončno ulico, kjer je več objektov (podjetja, lokali, stanovanjske hiše), ki se ogrevajo s pomočjo alternativnih virov energije oziroma z njimi pridobivajo sploh vso energijo, ki jo potrebujejo.

Tako imajo resnično veliko izkušenj – ne le s sončno energijo, ampak tudi s pridobivanjem energije z močjo vetra, vode in iz drugih virov – na primer iz oljne repice in podobno. Učencem šmarške šole in njihovim spremljevalcem so dosti zanimivega predstavili že junija, ko so jih v Gleisdorf na Štajerskem povabili na dvodnevno ekskurzijo.

Pokazali so jim tovarno, kjer pridobivajo energijo s pomočjo lesne biomase, obiskali so proizvodnjo sončnih kolektorjev, mlin na vodi, ogledali so si vetrnico za pridobivanje elektrike in hišo, ki se sama oskrbuje z energijo iz obnovljivih virov. Učenci so se lahko popeljali z avtomobilčki na sončno energijo in si pripravili prigrizek v solarni kuhinji. "Vse je bilo zelo zanimivo, zabavno pa še poučno," so povedali.

Obiskovalci iz Avstrije so v Šmartnem ob Paki prenočevali v Mladinskem centru, za hrano so poskrbele šolske kuharice, zelo navdušeni pa so bili tudi nad mozirskim Parkom cvetja in Muzejem premogovništva Slovenije v Velenju, kamor so jih gostitelji peljali na izlet.

Mojca Ževart

Tabor, ki je po besedah organizatorjev in udeležencev več kot odlično uspel, je bil sestavni del širšega projekta Sončno prijateljstvo / Solar Partnerschaft. V projektu sodeluje več institucij in podjetij iz Slovenije in Avstrije, ki se ukvarjajo z učinkovito rabo energije in z ekologijo.

Petnajst let raziskovalnih taborov v Šaleški dolini

Raziskovalni tabor, ki ga je Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje avgusta letos pripravil v Šentilju pri Velenju, je bil že petnajsti tovrstni tabor v Šaleški dolini.

Z organiziranjem raziskovalnih taborov so leta 1988 začeli kustosi muzeja na Velenjskem gradu, pred devetimi leti pa so to dejavnost predali inštitutu ERICo. Raziskovalni tabori so že nekaj let namenjeni predvsem študentom Zoisovega sklada, tako da je njihov glavni pokrovitelj študent – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Osnovni cilj taborov je mlade seznaniti z metodami raziskovalnega in ustvarjalnega dela na različnih področjih, jim podati nova znanja in spretnosti ter jim s tem pomagati pri izbiri študija in poklica.

Raziskovalni tabori so za dijake ena boljših možnosti za aktivno, koristno, zanimivo in zabavno preživljanje počitniških dni. Na taborih se mladi navajajo dela v skupinah, komunikacije, nastopanja, se družijo ob športu, glasbi in drugih aktivnostih, spoznavajo nove prijatelje in še kaj.

Letos je lahko 69 mladih raziskovalcev izbiralo med 14 skupinami. Pod strokovnim vodstvom (mentorjev je bilo na taboru 20, trije pa so skrbeli za organizacijske zadeve) so raziskovali stavbno dediščino Šentilja, stanje šentiljskih vodotokov, razvitost kmetijstva in njegove vplive na okolje, izdelali so načrt kolesarske poti po krajevni skupnosti Šentilj, seznanili so se z geološkimi značilnostmi območja ter z nekaterimi zanimivimi kraškimi pojavi, učili so se dramske igre, se izpopolnjevali v risanju in grafiki.

Zapisali so precej podatkov o ljudski glasbi in o običajih, ki jih le-ta spremlja, razpravljali so o matematičnih problemih in se jih učili reševati, seznanili so se z različnimi vrstami novinarskega dela in se v njih tudi preizkusili (pripravljanje časopisa, TV dnevnika, javljanje na radio, snemanje različnih prispevkov, izdelava spletnih strani ...), popisali

so 38 vrst ptic, ki jih je poleti mogoče najti na območju Šentilja, izbrskali precej podatkov o dveh znanih šentiljskih sadjarjih in v plesni delavnici ob raziskovanju telesa in giba razvijali ustvarjalnost.

Svoje delo so predstavili na prireditvi zadnji dan tabora. Vsaka skupina je pripravila poster, likovniki so postavili razstavo svojih izdelkov, poster

raziskovalnih taborov tudi Šentilj dobil svojo knjigo.

Kot je že v navadi, se je tudi na letošnjem raziskovalnem taboru ob delu v učilnicah, v laboratoriju in na terenu dogajalo še marsikaj. Prvi dan tabora so se udeleženci s krajem svojega začasnega bivanja spoznali s pomočjo orientacijskega pohoda, ki je bil hkrati lov na županov pršut. Na

geološke skupine je spremljala razstava kamnin, gledališčniki in plesalke pa so s predstavama svoje delo prikazali že večer prej. Gostje so na zaključni prireditvi lahko dobili tudi izvide taborskega časopisa in Bilten, v katerem so na kratko predstavljene vse skupine.

Čez leto dni, ko bo za mladimi raziskovalci, njihovimi mentorji in organizatorji še eden, brez dvoma prav tako uspešen tabor v Šentilju, pa bodo raziskovalci iz inštituta ERICo pripravili zbornik strokovnih člankov z izsledki vseh raziskav, ki jih bodo v dveh letih opravili na območju Šentilja.

To bo že šesti zvezek iz zbirke Okolje, v kateri izhajajo zborniki raziskovalnih taborov. Po Belih Vodah, Vinski Gori, Velenju in Šmartnem ob Paki bo tako po zaslugi

cilju jih je namreč pričakala večerja, ki jo je, kot že več let doslej, mladim raziskovalcem podaril velenjski župan.

Večeri so minevali predvsem ob glasbi in športnih igrah, dobro pa je uspel tudi kviz Lepo je biti raziskovalec, s katerim so si tekmovalci lahko prislužili res lepe nagrade. Tisti, ki so bili na taboru prvič, se tudi tokrat niso mogli izogniti tradicionalnemu krstu novincev, ki ga je pospremil prav tako tradicionalen Taubijev golaž (golaž, ki ga skuha direktor inštituta ERICo mag. Franc Avberšek).

Zadnji večer je bil na programu poleg predstav plesne in gledališke delavnice še koncert skupine ON/OFF, razrezali pa so tudi veliko torto, s katero so obeležili petnajst let raziskovalnih taborov v Šaleški dolini.

Mojca Ževart

Usmerjeni v prihodnost in izboljšave

V prejšnji številki Rudarja smo predstavili uvajanje sistema 20 ključev v HTZ IP. Delo pri projektu je intenzivno in vanj je vključenih vedno več sodelavcev. 56 jih je nedavno sodelovalo pri prvem ocenjevanju podjetja.

“Ocenjevali so sodelavci z vseh področij dela in z vseh ravni, to je od vodstva podjetja, vodij profitnih centrov, poslovodij do vodij delovnih skupin, vključeni pa so, seveda, bili tudi vsi ključarji.

Tako je bil vzorec dovolj velik, da smo na koncu dobili realno sliko in so odpadle skrajno subjektivne ocene,” je povedal **Peter Hudournik**, vodja Tehnične službe in koordinator projekta, in nadaljeval: “Vprašalniki so zastavljeni tako, da ocenjevalci posamezno trditev o razmerah na konkretnem področju v podjetju potrdijo s kljukico ali zanikajo s križcem. Vsaka kljukica pomeni pet točk, križec pa nič. Za vsak ključ je okoli 20 vprašanj oziroma trditev.

S predpisano metodo izračuna smo dobili skupno število ocen in povprečno oceno podjetja. Na osnovi vseh podatkov smo izdelali radarski diagram za posamezne profitne centre in podjetje kot celoto.”

Dobljene ocene so vodilo za delo naprej

Kot pravi Peter Hudournik, ni slabih ali dobrih rezultatov, osnova za merjenje je povprečna ocena. “Povprečna ocena celotnega podjetja je bila 1,77. Tja, kjer so ocene nižje od povprečne – bodisi pri posameznem ključu, bodisi pri posameznem profitnem centru - moramo usmeriti svojo pozornost, delovanje.

Naj pojasnim nekaj primerov! **Ključ 3**, aktivnosti v delovnih skupinah, je dobil nižjo oceno od povprečne, torej se moramo usmeriti v povečevanje vpliva mnenj delovnih skupin na poslovanje podjetja, spodbujati sodelavce, da posredujejo svoje ideje o boljšem poslovanju.

Ocena **ključa 13**, odpravljanje vseh izgub v podjetju, je daleč pod povprečjem (1,42). Daje nam znak, da moramo govoriti o izgubah v podjetju, in to o časovnih, materialnih, finančnih, izgubah zalog...

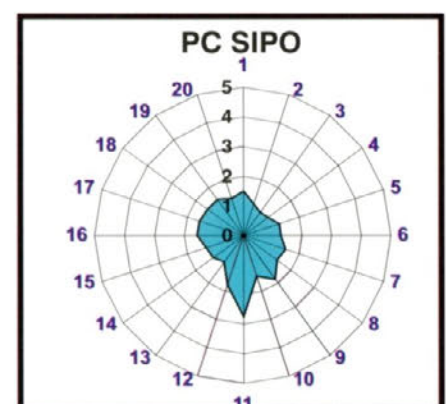
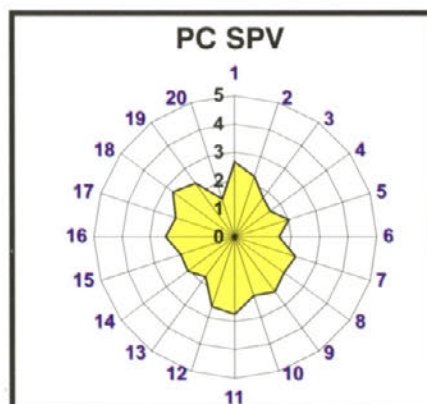
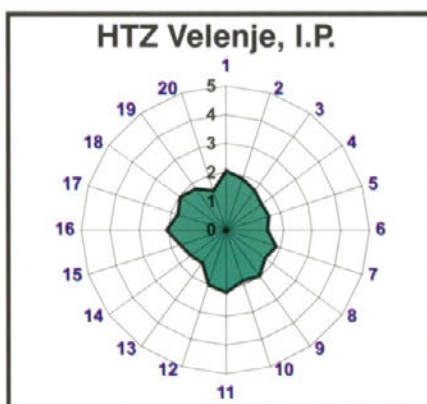
Nizko oceno (1,45) je dobil tudi **ključ 20**, obvladovanje vodilnih tehnologij.

Zavedamo se, da podjetje premalo sledi novostim v tehnologijah, medtem ko je v podjetju velik poudarek na novih delovnih mestih, produktivnem zaposlovanju.

Zanimiv je tudi **ključ 14**, spodbujanje zaposlenih k izboljšavam, ki je neposredna kritika mojega dela in je zame znak, da moram še več narediti za promocijo inovativnosti.

Ključ 16, planiranje proizvodnje, je dobil posebej dobro oceno v PC RSD, kamor so vključeni tudi varnostniki. Vemo, da njihovo delo, dolžnosti planirajo tudi za mesec dni vnaprej.

V vseh vprečno oceno **ključ 11**, sistem zagotavljanja kakovosti, (2,18), ter

PC	Seštevek ocen	Povprečje
PC SIPO	29,04	1,45
PC ESTO	37,69	1,88
PC SPV	42,95	2,15
PC RSD	54,33	2,72
HTZ I.P.	35,32	1,77

ključ 1, čiščenje in organizacija, (2,06). Delavnice zaščitnih sredstev, reševalne opreme, remonta 2, elektro delavnica so res urejene vzorno.

Nižje so ta ključ ocenili le v PC SIPO, in sicer glede urejenosti deponijskih prostorov. Vendar je ta njihova ocena razumljiva, saj SIPO deponijske prostore le upravlja, nima pa neposrednega vpliva na urejenost teh prostorov. Ta je v domeni Premogovnika Velenje.

Kot zanimivost naj dodam, da so bili ti prostori nekaj dni po našem ogledu in krajšem pogovoru o problemu že pospravljeni.

Torej mnogokrat ni treba vložiti veliko napora, le nekaj dobre volje, da se stvari uredijo," je prepričan Hudournik.

Jasno postavljeni cilji in kazalniki

V sklopu sistema 20 ključev v HTZ IP tudi dopolnjujejo strateške cilje podjetja. Poleg treh osnovnih štejejo mednje tudi dodano vrednost, produktivnost, kakovost odnosa do kupcev, stroške dela, materiala in storitev ter usposabljanje.

"Za strateške cilje smo na osnovi razvojnega načrta določili kazalnike, dopolnili pa jih bomo z razvojnim načrtom 2002/04, ki ga bomo pripravili do letošnje strateške konference poslovnega sistema.

Za doseganje strateških ciljev smo zastavili 15 glavnih aktivnosti, ki so vrh piramide. Hkrati s postavljanjem ciljev profitnih centrov in strokovnih

služb pa smo oblikovali katalog kazalnikov, ki ga morajo vodje organizacijskih enot dopolniti s konkretnimi številkami.

Pri vsakem kazalniku smo določili tudi odgovornega za podatek in odgovornega za rezultat.

Celoten sistem se bo spustil povsem navzdol, do vodij delovnih skupin. Zanje, okoli 40 jih je, bomo konec septembra in v začetku oktobra pripravili izobraževanje.

S tem bo sistem obdelan po metodi, ki jo predpisuje 20 ključev, to je od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor. Vodstvo postavi strateške cilje, ki naj bi jih poznali vsi v podjetju, izvajanje pa je razpršeno na vse zaposlene," je pojasnil Hudournik.

Pri uvajanju projekta 20 ključev v HTZ IP svetuje **Lojze Tomažič**, zunanji sodelavec podjetja Deloitte&Touche.

Sodeluje v osmih slovenskih podjetjih, pretežno na področju ciljnega vodenja, procesa stalnih izboljšav in organizacije.

"Prepričan sem, da ima HTZ IP posebno poslanstvo, saj se ukvarja z učinkovitostjo ljudi, na katere večkrat gledamo postrani, to je z invalidi, jaz

STRATEŠKI CILJI HTZ IP

- POSTATI IN OSTATI NAJVEČJI IN NAJBOLJŠI DOBAVITELJ STORITEV, PROIZVODOV IN OPREME PREMGOVNIKU VELENJE.
- HITRA IN DONOSNA RAST EKSTERNE REALIZACIJE.
- ZAGOTAVLJANJE DELOVNIH MEST, PRIMERNIH ZA PRODUKTIVNO ZAPOSLOVANJE DELAVCEV Z OMEJITVAMI.

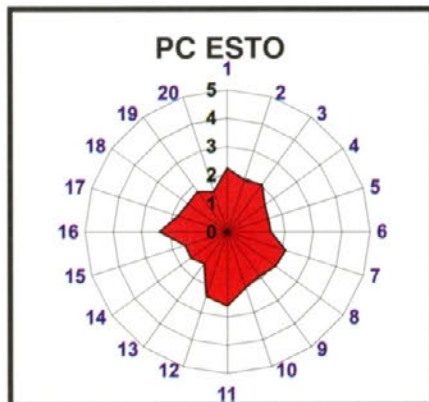
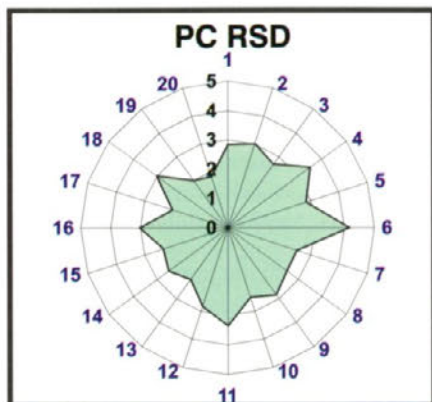
pa jih raje imenujem osebe z omejitvami. Menim namreč, da so ti delavci lahko prav tako učinkoviti kot zdravi ljudje, med katerimi mnogi niso učinkoviti.

Moja ocena sodelovanja s HTZ je zelo pozitivna. Spoznal sem veliko delavcev in organizacijskih vodij, ki so pripravljene spreminjati razmere in napredovati.

Generalno bi rekel: Slovenci potrebujemo malo več samozavesti, podjetnosti, kreativnosti pa moramo dokazati z ustvarjalnostjo.

Pomembno je, da smo v podjetju usmerjeni v prihodnost, ki se bo spreminjala še hitreje, kot se je preteklost, v preteklost pa se oziramo le toliko, kolikor lahko iz nje vzamemo dobrih izkušenj in se učimo iz napak," svetuje Tomažič.

Diana Janežič

HTZ IP SIPO prodaja znanje na Kosovu

Profitni center SIPO v HTZ IP je letos spomladi z Rudisom iz Trbovelj ustanovil konzorcij, ki od maja izvaja izobraževanje delavcev kosovskega podjetja KEK.

Gre za projekt izobraževanja ob delu za funkcionalna znanja organizacije in managementa, ki ga je z mednarodnim tenderjem razpisala agencija EAR, European Agency for Reconstruction, ki investira projekte za rekonstrukcijo na Kosovu.

Po prvi varianti naj bi izobraževanje potekalo v Sloveniji, a je bilo kmalu ugotovljeno, da bi bili stroški preveliki, poleg tega bi bila zelo motena tudi proizvodnja na Kosovu.

Tako so se maja začela predavanja na sedežu podjetja KEK v Obiliču, 13 km iz Prištine. Kot je povedal **Matej Zaluberšek**, vodja PC SIPO, je vrednost celotnega posla 400.000 evrov, od tega je delež HTZ IP skoraj dvetretjinski. Ob tem si v HTZ IP obetajo tudi nadaljevanje izobraževanja, pa tudi kakšnih drugih poslov.

KEK Kosovo je podobna firma kot Holding Slovenske elektrarne. Vanj so združeni dve termoelektrarni Kosovo A in Kosovo B, dva premogovnika z dnevnim kopom lignita, elektro distribucija in firma Kosovomont, ki se ukvarja z vzdrževanjem premogovnikov.

“To podjetje je bilo zasnovano za proizvodnjo opreme za dnevne kope in za njeno vzdrževanje. Ima podobno funkcijo kot HTZ IP oziroma naša PC SIPO in ESTO. V strojnem delu ima Kosovomont več kot 300 zaposlenih, v elektro delu pa okoli 120. Celotni KEK zaposluje 9000 ljudi. V omenjenem projektu izobražujemo okoli 100 delavcev Kosovomonta,” je podjetje predstavil Zaluberšek.

S septembrom so predavanja, seveda, znova v polnem zamahu. HTZ IP je k sodelovanju pritegnil tudi Šolski center Velenje in ERICo, posamezne vsebine pa so ali še bodo predavali:

Ivo Kac, vodja elektro delavnice, Tine Mihelj, seminar o remontiranju in popravilu reduktorjev, bobnov in drobnilnikov, Matej Zaluberšek,

Pogled v delavnico Kosovomonta.

splošni del vodenja delavnice, varnost pri delu Vlado Gavriloski iz službe VPD, strokovnjaki ERICa pa so predavali o nevarnih snoveh.

ŠCV izvaja predavanja o pnevmatiki, hidravliki, PLC, močnostni elektroniki in CNC, Rudis pa je prevzel elektro meritve, varjenje in balansiranje strojev.

“Celotni projekt mora biti zaključen v enem letu. Pred predavanji so udeleženci opravili teste, s katerimi smo preverili njihovo osnovno znanje, po predavanjih pa sledijo testi o pridobljenem znanju in na koncu še ocenjevanje predavateljev.

Vsebinski in časovni urnik je bil natančno določen v tenderju in tega se moramo držati. Vsa predavanja so dokumentirana, naše delo pa nadzorujeta tako agencija EAR kot uprava KEK-a. O celotnem našem delu pripravljamo tudi izčrpna poročila v angleškem in albanskem jeziku.

Teoretična znanja pridobivajo udeleženci na predavanjih, praktični del pa poteka v njihovih delavnicah,”

je povedal Zaluberšek, ki je poudaril, da imajo v podjetju zelo lepe in zelo urejene delovne prostore.

“Razlika v njihovem znanju in organizaciji dela v primerjavi s Slovenijo je velika. Predvsem je njihovo vzdrževanje zelo kampanjsko, torej le odpravljajo napake, zelo malo pa so naravnani preventivno.

Sicer pa imajo dobro opremo, zelo dobro je opremljena strojna delavnica. Imajo velike moderne hale, opremljene z vso potrebno infrastrukturo, ki je dobro načrtovana. Tako imajo, na primer, svojo termično obdelavo, ne poznajo pa dovolj postopkov zanjo in so opremljeni tudi za izdelavo zobnikov, tudi premera 2,5 metra. Oprema je torej odlična, nimajo pa strokovnjakov, ki bi jo znali uporabljati,” pravi Zaluberšek.

Poudaril je tudi, da je udeležba na predavanjih 100-odstotna in da so se udeleženci že začeli zavedati pomena pridobivanja novega znanja.

Diana Janežič

Aktiv invalidov pri dohodnini ne bo odnehal

Izvršilni odbor aktiva invalidov je imel na svoji seji 9. septembra dve pomembni točki dnevnega reda: obravnavo predloga zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov ter zapisnik o sestanku na Ministrstvu za finance.

Predsednik aktiva Drago Novak je na kratko preletel predlog zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, katerega izvod so prejeli tudi vsi člani izvršilnega odbora, da bi ga lažje preučili in dali pripombe.

Jože Janežič, predsednik SPESS, je poudaril, da v omenjenem predlogu prihaja do razkoraka med našimi zakoni in zakoni EU, zato ne bi smeli dovoliti njegovega sprejetja brez sodelovanja invalidov.

Da bi bili s svojimi predlogi uspešnejši, je Branko Smagaj iz HTZ IP predlagal, da se aktiv invalidov in Medobčinsko društvo invalidov povežeta s tremi poslanci državnega zbora z našega območja, Bojanom Kontičem, Jožetom Kavtičnikom in Milanom Kopusarjem.

Aktiv invalidov nadaljuje tudi "bitko" za ureditev plačila dohodnine invalidov. 16. aprila letos so se člani aktiva in predstavniki Zveze delovnih invalidov Slovenije sestali s predstavniki Ministrstva za finance in jim posredovali predlog obračun davka od osebnih prejemkov od nadomestila za invalidnost, ki ga je pripravila Sonja Kugonič, vodja nagrajevanja v Premogovniku Velenje. Zapisnik omenjenega sestanka je v aktiv invalidov prispel šele 19. avgusta (!).

Na sestanku so predstavniki Ministrstva za finance pojasnili, da predlagani način obračuna davka ni v skladu z veljavnim zakonom o dohodnini in ga torej brez spremembe tega zakona ni mogoče uveljaviti. V pripravi je nov zakon o dohodnini in rešitve v tem zakonu bodo zastavljene v smeri razrešitve obravnavane problematike plačila davka od nadomestil za invalidnost.

Letošnji izlet za člane aktiva invalidov je bil maja na Primorsko. Najprej so si ogledali Predjamski grad in Postojnsko jamo, nato pa se okrepčali na kmečkem turizmu Hudičevce, nedaleč od avtoceste pod Nanosom.

Sledil je ogled Kobilarne Lipica, nato pa pršutarne Lokev, kjer so se seznanili z izdelovanjem pršutov ter jih, seveda, tudi poskusili.

Glede na vsebino izleta se slabo skorajda niso mogli imeti. In se tudi niso! Na fotografiji so oblečeni za ogled pršutarne Lokev.

Domenjeno je tudi bilo, da bodo predloge rešitev, zajete v predlogu novega zakona o dohodnini, posredovali še pred poletjem Zvezi delovnih invalidov Slovenije, ta pa aktivu invalidov, vendar se do danes to ni zgodilo. Tudi s to problematiko bo aktiv invalidov seznanil poslance našega območja in poskušal premakniti zadeve z mrtve točke.

Diana Janežič

Zadnja novica:

skupni sestanek s poslanci so imeli člani aktiva invalidov v ponedeljek, 22. septembra.

O dogovorjenem boste lahko prebrali v naslednji številki Rudarja.

Krvodajalci v Novo mesto

Letošnja tradicionalna krvodajalska ekskurzija z odvzemom krvi za eno od slovenskih bolnišnic bo tokrat namenjena v Novo mesto, in sicer v petek, 17. oktobra.

Vabljeni vsi krvodajalci, ki ste kri darovali več kot 45-krat. Prijave zbira Damjana Kričej, telefon 8984-020.

Del mednarodnega srečanja muzealcev tudi v našem muzeju

Slovenija je od 12. do 17. septembra pod pokroviteljstvom Ministrstva za kulturo gostila tri letne konference ICOM-a, mednarodnega sveta muzejev, ki deluje v okviru UNESCO. Ena od njih, odbora za muzeje znanosti in tehnike - CIMUSET, je potekala tudi v Velenju.

Skupaj je bilo v Sloveniji okoli 130 članov ICOM-a, okoli 40 članov odbora CIMUSET iz celega sveta, razen Afrike, pa si je 16. septembra najprej ogledalo podzemne zbirke v Muzeju premogovništva Slovenije, nato pa so imeli več predavanj.

Namen srečanja je pojasnil **Orest Jarh**, direktor Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri in član izvršilnega odbora CIMUSET-a: "Odbor povezuje različne strokovnjake iz tehničnih muzejev, na delovnih srečanjih pa predstavijo svoje delo v muzejih, nove pridobitve, izkušnje, problematiko ter poglede na prihodnost tehniških muzejev in njihovega povezovanja z znanstvenimi centri.

Kje smo v Sloveniji? Tehniška dediščina v Sloveniji je med najmlajšimi, saj smo se šele nedavno zavedli njenega pomena za zgodovino naroda. V Sloveniji je poleg Tehniškega muzeja in Muzeja premogovništva Slovenije, ki je nedvomno eden boljših tovrstnih muzejev v Evropi, še nekaj tehniških zbirk.

Želimo si, da bi naša tehniška dediščina dobila večjo veljavo, da bi dali pomen našim strokovnjakom in njihovemu delu. V svetu je ta dediščina najatraktivnejša in obisk tehniških muzejev najbolj narašča. Tega si želimo tudi mi, dosegli pa ga bomo lahko le z bolj smotnim organiziranjem in povezovanjem naših muzejev in s pomočjo iz skladov Evropske unije."

Kot je povedal vodja velenjskega muzeja **Peter Pušnik**, je bilo srečanje zanje pomembno z več vidikov: "V luči vključevanja Slovenije v EU je bil tokratni delovni obisk muzealcev,

kolegov s celega sveta pomemben za pridobivanje nasvetov in izkušenj pri pridobivanju sredstev iz strukturnih skladov pri EU.

Srečanje bo tudi dvignilo ugled muzeja ter širilo njegov sloves - vsi obiskovalci so namreč pohvalili urejenost muzeja in zanimivost prikazane zbirke, posebej tehnični del modernega pridobivanja premoga. Udeleženci srečanja so bili tehnični strokovnjaki, znanstveniki, ki jim je veliko do tega, da bi tovrstni muzeji obstajali, se širili, bogatili in v Velenju moramo biti del tega svetovnega gibanja."

O prihodnosti tehničnih muzejev je bil optimist **dr. Paul Donahue**, direktor kanadskega nacionalnega muzeja znanosti in tehnike in predsednik CIMUSET-a: "Prihodnost tehničnih muzejev je svetla, vendar le, če bodo ponujali to, kar ljudje želijo. Ljudem morajo pomagati bolje razumeti znanost in tehnologijo. Preteklost znanosti, kulture, ekonomije, družbe je zelo pomembna in jo ljudje morajo poznati, toda znanost in tehnika jim morata biti predstavljeni tako, da vidijo njuno korist za napredek."

Diana Janežič

Festivali dveh kultur sklenjeni

Konec septembra bo sklenjen projekt Festivali dveh kultur, ki je od spomladi potekal pod okriljem sklada PHARE. Izpolnjene so bile vse naloge, predvsem pa so sodelujoči iz petih podzemnih muzejev iz Avstrije in Slovenije navezali veliko stikov

Avstrijski Bad Bleiberg, Hüttenberg, Bad Eisenkappell ter slovenska Mežica in Velenje so na festivalih prikazali svoje tradicionalne prireditve, ki so povezane z rudarstvom. Predstavile so se kulturne skupine, v okviru projekta pa so partnerji izdelali mobilno razstavo, multimedijško zgoščenko, brošuro ter spletne strani.

13. septembra je bila v Bad Bleibergu zadnja prireditev festivala - praznik gorskega škrata. V rudarskih igrah je tretjič zmagala velenjska ekipa - člani Harmonikarskega orkestra Barbara, ki pa si je tokrat zmago morala razdeliti z ekipo Hüttenberga.

Kot je povedal **Peter Pušnik**, vodja Muzeja premogovništva Slovenije, je do konca projekta treba izdelati še zaključno poročilo in analizirati program. "V okviru programa smo stkali vezi z ljudmi v Sloveniji in Avstriji in mnogi sedaj poznajo naše tradicionalne prireditve - skok čez kožo, koroški teden, "reiftanz", praznik pevskih zborov. Skupine se bodo še obiskovale in pripravljale srečanja. Pomembno pa je, seveda, da smo se naučili črpati sredstva iz strukturnih skladov EU. Od maja 2004 bodo tudi za Slovenijo ti skladi edina pot za pridobitev evropskih sredstev in prepričan sem, da jih bomo znali pridobiti."

Diana Janežič

Maturanti iz leta 1953

Praznovati petdeseto obletnico mature ni mačji kašelj. 19 maturantov Srednje tehnične šole - rudarski odsek v Ljubljani, od dvajsetih, kolikor jih še živi, se je 12. septembra zbralo pred Muzejem premogovništva Slovenije.

Pripeljali so se z vseh koncev Slovenije. Večina jih je s seboj imela žene in veselo so si segali v roke. Na prvi pogled je bilo videti, da se vsi (pre)poznajo, da so veseli, ker se znova vidijo.

“Ja, zadnja leta se srečujemo vsako leto,” je povedal **Vinko Preložnik**, Velenjčan, organizator srečanja. “Nikoli ne veš, kdaj zadnjikrat vidiš kakšnega sošolca, smo pa tudi zelo različnih starosti, med najmlajšim in najstarejšim je namreč kar 11 let razlike.” To je storila vojna.

Po končani šoli so odšli v vojsko, nato pa so iskali službo. Preložnik pravi: “Po današnjem šolskem sistemu smo opravili maturo, ampak takrat se je temu reklo diploma in smo torej bili diplomanti. Toda s to diplomom smo se lahko vpisali le na rudarsko fakulteto in še je bilo treba opraviti sprejemne izpite.

Zato smo sošolci iskali službe vsepovsod, eden celo v Makedoniji. Tudi jaz sem napisal več prošenj, tudi v tedanji Rudnik lignita Velenje. Inženir Dušan Pipuš mi je dejal, naj kar pridem delat v jamo, ko pa se bo spraznilo delovno mesto kakšnega nadzornika, pa bom morda napredoval.

To je bilo zame nesprejemljivo, saj sem samovšečno menil, da s končano

srednjo šolo znam veliko več, kot le za delo v jami. Pa sem se odločil za študij na rudarski fakulteti. Končal sem ga leta 1963 - kar dolgo je trajalo, vmes sem se poročil in veliko sem hodil v hribe - in se nato zaposlil v Rudniku lignita Velenje, kjer sem tudi dočakal upokojitev.”

Začel je v jami Vzhod kot pomožni nadzornik, nato je imel to nalogo v jami Zahod in kasneje je bil poslovodja te jame do leta 1968. Za tem je bil vodja Zračenja, pa obratovodja jame Zahod. Ko sta se jami Vzhod in Zahod združili, je prevzel vodenje Službe za varstvo pri delu in tam ostal do upokojitve leta 1990.

Sošolci so se vsa ta leta redno srečevali na okroglih obletnicah, potem pa sklenili, da se srečajo vsako leto. Vinko Preložnik jih je povabil na ogled Muzeja premogovništva Slovenije, saj je to muzej z vsebino njihove srednješolske stroke. Študiju rudarstva se je poleg Vinka zapisal le še en sošolec, Franc Mežnar, nekateri so se zaposlili kot rudarski tehniki, nekateri so odšli v študije drugih strok. Tako imajo v svojih vrstah ekonomiste, doktorja psihologije, elektro in strojne inženirje...

Na letošnjem srečanju je beseda, seveda, tekla o vsem mogočem. Kaj vse se jim je zgodilo od lani, kako jim

služi zdravje, kako rastejo vnuki, morda je spomin navrgel tudi kakšen dogodek izpred 50. let.

“Naša generacija je začela šolanje leta 1949 in bili smo prva generacija tehnikov, ki se je šolala štiri leta. Jaz imam na ta leta lepe spomine. Živeli smo v internatu na Vidovdanski 9. Pouk smo imeli vsak dan, razen nedelj, od 7. do 13. ure. Popoldne smo imeli obvezne učne ure pod vodstvom vzgojitelja. Do 21. ure smo imeli prost izhod iz internata, s posebnim dovoljenjem pa tudi dlje.

Del pouka je bil tudi praktične narave, imeli smo delavnice, med počitnicami pa smo morali opraviti en mesec prakse. Hranim dnevnik počitniške prakse iz leta 1950, ko sem delal v Velenju, na območju jaška Škale, tukaj, kjer je sedaj muzej. Prav zanimivo je prebrati ta dnevnik in delo v tistem času.”

Vinko Preložnik in žena, upokojena profesorica velenjske gimnazije, si sedaj življenje lepšata z opravili pri vikendu pod Goro Oljko. Sinovi so odrasli, vnuki jima krajšajo čas. Zdravje jima služi in srečna sta. Zato sva se z Vinkom Preložnikom poslovila le z željo, da se sošolci prihodnje leto spet srečajo v enakem številu.

Diana Janežič

Sošolci se srečajo vsako leto.

Vinko Preložnik z ženo

Tehnik s humanistično dušo

Tako je Antona Seherja, diplomiranega inženirja montanistike, označil prof. Damijan Kljajič, vodja muzeja na Velenjskem gradu, ko ga je 11. septembra zvečer povabil in zapletel v "klepet pod arkadami".

Pravzaprav ni bil pravi klepet, saj se z Antonom Seherjem ne da klepetati v pravem pomenu besede, kajti to naj bi bil - po slovarju - živahen, sproščen pogovor o nepomembnih stvareh. A vsebina Seherjeve pripovedi je govorila o pomembnih dogodkih, ne le zanj in njegovo družino, temveč tudi za zgodovino drugih ljudi, krajev, tudi Slovencev nasploh.

Seher je resda doštudiral montanistiko, za kar ga je navdihnilo odraščanje v okolju senovškega premogovnika, in svojo delovno dobo od leta 1949 do 1979 opravil v premogovnikih v Sloveniji in Bosni in Hercegovini, toda pri vsem, kar je počel v svoji stroki in tudi sicer, se je vedno spraševal: "Zakaj, od kod, od kdaj, kako?"

"Vedno sem znal gledati levo in desno, poslušal sem in veliko slišal," je opisal svojo radovednost. Zanimalo pa ga je domala vse in za vsako dejanje je skušal najti tudi vzrok. Tudi zato je bilo treba njegovi pripovedi med grajskimi zidovi skrbno prisluhniti in jo znati poslušati tudi "med vrsticami".

Seherja zanima predvsem zgodovina. Po upokojitvi se je začel najprej intenzivno ukvarjati z zgodovino svoje in ženine družine. Daleč v preteklost je iskal in našel njune korenine. Nato se je lotil pisanja zgodovine premogovnika Senovo, kar ga je povleklo še v odkrivanje zgodovine kraja, celotne doline. Ob 190-letnici senovškega premogovnika je izšla njegova zgodovina, ogromno zbranega materiala o kraju in dolini še čaka pri Seherjevih doma.

Leta 1988 je začel zbirati gradivo za zgodovino velenjskega premogovnika.

Leta 1995 je izšla prva knjiga, leta 1998 druga. Tretja je narejena do dveh tretjin.

Seherjevo življenje je pestro, polno doživetij, slabih in dobrih, srečanj z ljudmi, ki so v dobrem in slabem vplivali na njegov pogled na svet, na odraščanje, vzgojo, pridobivanje različnih znanj, razumevanje sveta, raziskovanje, zapisovanje.

Antona Seherja je najprej zaznamovalo begunstvo družine leta 1920 po koroškem plebiscitu iz rodnih Borovelj na Avstrijskem Koroškem na Senovo. Nato šolanje v z žico obdani Ljubljani, vojna, meseci taborišča Gonars, bolezní, študij montanistike, prva služba v Foči v BiH, vrnitev v Slovenijo.

Kritičen je, a ne kritizerski, saj za vsako dejanje vsakega človeka skuša najti vzrok, razlog, ne kot opravičilo, temveč kot trezno razlago, razumevanje. Kajti, kot pravi: "Nič se ne zgodi kar tako, noben dogodek v

Anton Seher

zgodovini ne stoji sam, vsi so povezani, si sledijo in takšni so zaradi nečesa, kar se je zgodilo prej."

Natančnost, doslednost, sistematičnost in čut za jezik so Seherjeve značilnosti, ki mu tudi kradejo čas, ga nezavedno jezijo, ker dela, ki si ga je naložil, ne more opraviti "pravočasno". In čas mu po svoje krade tudi neverjeten spomin, ki mu pri 85. letih še vedno kliče na dan številne podrobnosti, ljudi, dogodke.

"Klepet" na gradu je ostal neizpovedan. Poslušalci smo večkrat začutili, da bi pripovedovalec hotel povedati še veliko, s svojo pripovedjo zaviti še h kakšnemu dogodku, človeku, ki je pomembno zaznamoval njegovo življenje. Zato je bila dobra ura pogovora zagotovo premalo in prav gotovo bo še kakšna priložnost, da bomo s Seherjem še klepetali ali vzeli v roke kakšno njegovo knjigo.

Diana Janežič

Pestro jesensko kulturno dogajanje

Odbor za kulturo v Premogovniku Velenje je s septembrom začel uresničevati jesenski del svojega letnega programa.

S prvo polovico leta se je iztekel likovni tečaj za odrasle pod vodstvom akademskega slikarja Milana Todiča, dobro so potekali plesni tečaji, razstavišče Barbara na Rudarski 6 in Partizanski 78 je bilo ves čas zasedeno s kvalitetnimi razstavami.

Jeseni se za vse nas obeta nekaj zanimivih prireditev. Oktobra naj bi se začel **likovni tečaj za odrasle**, ki ga bo vodil **profesor Darko Slavec**.

Mnogim v podjetju in drugim ljubiteljem likovne umetnosti je njegovo ime dobro poznano, saj je odbor za kulturo v preteklih letih že organiziral nekaj njegovih predavanj. Vsa so bila dobro obiskana, zelo zanimiva in razumljiva.

Tokratni likovni tečaj bo kombinacija predavanj, praktičnega dela in izdelave domačih nalog z njihovo kasnejšo analizo. Tečaja bi se lahko udeležili tudi zgolj kot poslušalci predavanj, vendar bo ob večjem zanimanju odbor dal prednost tistim, ki se bodo udeležili tudi praktičnega dela tečaja.

Tečaj naj bi se začel predvidoma v oktobru, potekal pa bo v Mayerjevi vili v Šoštanju ob sredah ob 19. uri. Če vas zanimajo podrobnosti, pokličite predsednika odbora za kulturo Stojana Špegla na telefon 899-6150.

Za prav tako zanimiv tečaj se odbor dogovarja z lončarjem Igorjem Bahorjem. **Keramičarski tečaj** bo potekal v

Bahorjevi keramičarski delavnici v Topolšici, kjer bodo udeležencem na razpolago material, orodje, vretena in peči za žganje gline. Tečaj bo predvidoma ob torkih med 17. in 19. uro. Informacije dobite pri Robiju Kožarju na telefon 899-6166.

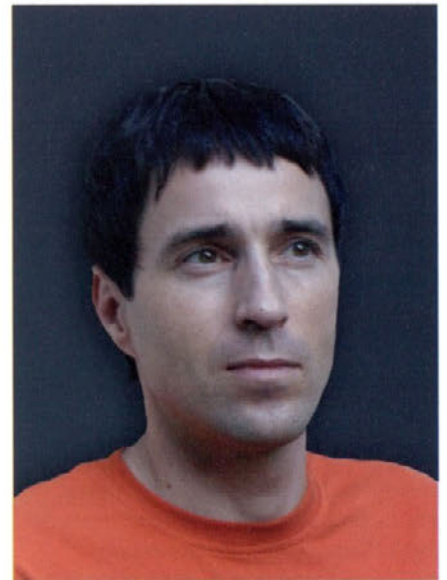
Ob tem se nadaljujejo **plesni tečaji**. Informacije o njih dobite pri Mileni Lah na telefon 12-80.

V razstavišču Barbara si trenutno lahko ogledate zanimivo razstavo likovnih del **Staneta Špegla**.

Špegel, Velenjčan, je končal študij na Fakulteti za elektrotehniko in se zapisal glasbi in likovnemu ustvarjanju. Večino svojega prostega časa posveča kreiranju zvokov in skladanju glasbe pod imenom HouseMouse, ki jo zadnja leta nadgrajuje z multimedijskimi projekti. V okviru teh se ukvarja tudi z družbeno in okoljevarstveno angažirano digitalno grafiko, reliefnimi krajinami in skulpturami, izdelanimi izključno iz zavrženih materialov. Razstava slednjih je tokrat - do 15. oktobra - na ogled tudi nam.

Letos si bomo v razstavišču Barbara lahko ogledali še razstavi Rada Jeriča in Vinka Železnikarja.

Ob tem naši sodelavci, ki likovno ustvarjajo, razstavljajo drugod. Tako je do konca septembra v galerijskih prostorih upravne zgradbe Vegrada na Prešernovi

Stane Špegel

cesti na ogled razstava **Saliha Biščiča**. Je strojnik, zaposlen v Premogovniku Velenje kot strojnik VDL. Je član likovne skupine PIN in se uči slikanja pri akademskem slikarju Milanu Todiču.

Med najbolj aktivnimi člani odbora za kulturo oziroma na kulturnem področju v podjetju so člani **Harmonikarskega orkestra Barbara**. Vadijo pod vodstvom Mira Klinca, prek poletja pa so veliko nastopali po Sloveniji in v tujini.

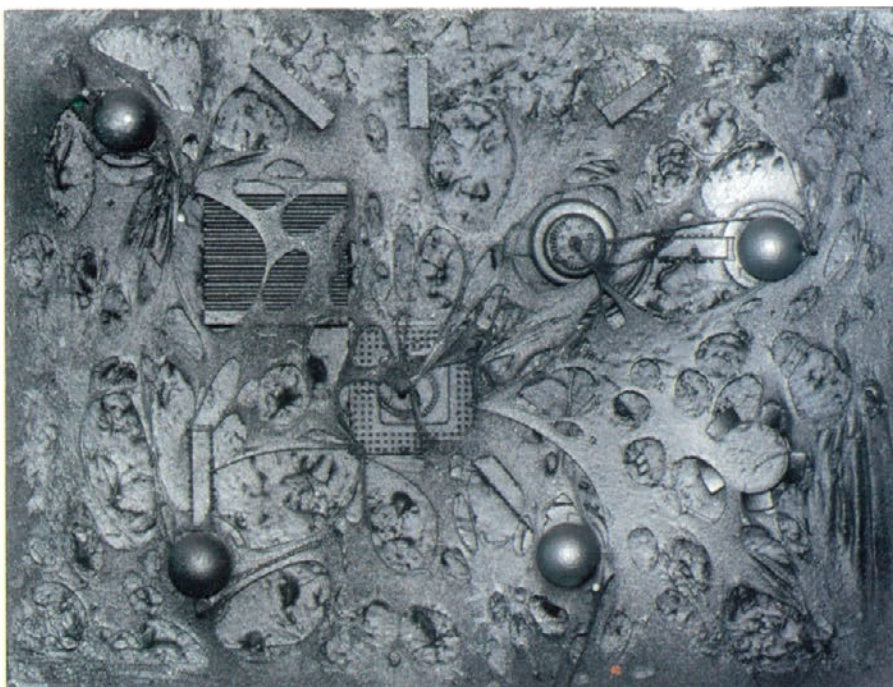
Štirikrat so nastopili tudi na Festivalu dveh kultur v Avstriji in Velenju. Poleg tega, da so trikrat sodelovali - in zmagali - kot tekmovalna skupina v rudarskih igrah, so vedno s svojim glasbenim nastopom navdušili tudi gledalce.

Odbor za kulturo se bo tudi letos aktivno vključil v ponudbo **abonmajev za sezono 2003/04**. V organizaciji Kulturnega centra Ivan Napotnik nam jih bo ponudil v začetku oktobra.

Poleg naštetega bo odbor za kulturo sodeloval pri pripravi prireditev v podjetju ter spremljal dogajanje na širšem kulturnem področju in ob ugodni priložnosti organiziral ogled kulturne prireditve za širši krog zainteresiranih.

Naša naloga je sedaj le, da si izberemo svojo obliko aktivnega ali pasivnega sodelovanja v kulturnem dogajanju v podjetju in izven njega. Izbira je velika.

Diana Janežič

Turizma "zimmer frei" ni več

V okviru vsakoletnega VIP teniškega turnirja, ki je bil letos 23. avgusta, sta bila javnosti prvič uradno predstavljena dva projekta, ki ju Premogovnik Velenje snuje na področju turizma. Predstavljene so bile ideje prenove turističnega centra Golte in ureditve vodnega parka v TRC Jezero.

Premogovnik Velenje je skupaj s partnerji letos postal 50-odstotni lastnik centra na Golteh, lastnik druge polovice pa je južnotirolsko podjetje, ki ga zastopa **Richard Stampfl**. To podjetje je Golte kupilo pred tremi leti in načrtovalo postopno prenovo v turistični center s celoletno ponudbo.

Vendar jih je pri uresničitvi njihovih idej spremljala smola, od zim brez snega do najhujšega, smrtno nesreče dveh domačinov pri zamenjavi gondolske vrvi. Vsi njihovi dosedanja vložki v obnovo, največja investicija je bila zgraditev jezera za zajem vode za umetno zasneževanje, so tako ostali v ozadju.

Richard Stampfl je zato navdušen nad energijo, ki jo je v projekt prinesel Premogovnik Velenje s partnerji, in si je z zanimanjem ogledal predstavitev idej, ki naj bi oživile Golte.

Rudar: "Kako ocenjujete vključitev Premogovnika Velenje in drugih podjetij v projekt Golte?"

Stampfl: "Smo na začetku uresničevanja tega projekta, zato veliko ne morem komentirati. Do sedaj sem lahko opazoval zelo veliko aktivnosti Zvoneta Esa in kolegov in sem zelo vesel, da so pokazali toliko navdušenja, sodelovanja in da že imajo prve rezultate."

Rudar: "Kako ocenjujete zastavljeno delo?"

Stampfl: "Z idejami za preureditev hotela na Golteh sem se šele seznanil. Te ideje moram sedaj preveriti, ugotoviti, kaj je mogoče realizirati, v kakšnem času in kakšna je uporabna vrednost. Sedaj lahko rečem le, da se mi ideje zdijo dobre. S partnerji v tem projektu bomo lahko sedaj razvijali ideje, ki smo jih mi začeli pred tremi leti."

Rudar: "Kakšna pa je bila vaša ideja razvoja Golte?"

Stampfl: "Ko sta mi dr. Evgen Dervarič in Zvone Es prvič predstavila svojo idejo, sem bil presenečen, kako se ta domala prekriva z našimi načrti. Naša osnovna ideja je bila namreč postopna graditev smučarskega centra Golte, in to ne le za zimsko, ampak tudi za letno sezono. Ugotovili smo, da le zimska sezona na Golteh ni ekonomična in da je treba to planino in širše območje tržiti celo leto. Poletni gostje pridejo tudi pozimi in obratno, če se nekje dobro počutijo, če se imajo lepo."

Rudar: "Kakšna je vaša vloga pri projektu Golte sedaj?"

Stampfl: "Moje vloge sedaj, dokler novo podjetje še ni ustanovljeno, ni. Sem osebno odgovoren za projekt Golte in temu ustrezne so tudi moje odločitve. Moja vloga v prihodnje zanesljivo ne bo operativna, ampak kot svetovalna in finančno-tehnična podpora. Ker smo 50-odstotni partnerji, tudi 50-odstotno soodločamo."

Rudar: "Glede na to, da vam je zastavljena ideja razvoja Golt vseč, pričakujete, da bo tudi uspešna?"

Stampfl: "Vsekakor vidim pri tem projektu veliko pozitivnega, sem navdušen, kako se stvari odvijajo. Najprej sem zadovoljen z aktivnostmi, ki so se odvile do sedaj. Prepričan sem, da bomo načrte uresničili.

Zgraditi moramo medsebojno zaupanje, razumevanje vseh partnerjev in natančno določiti naše cilje. Veselim se že, da bom pozimi lahko prišel smučat kot gost.

Pri celotnem projektu je bila naloga Zvoneta Esa

Richard Stampfl

in ekipe, ki jo je zbral, da poveže, vključi celotno področje in to je zelo pomembno. To je bila naša šibka točka, saj so nas v okolju vedno jemali kot tužce in zato domače prebivalstvo ni tako sodelovalo, čutilo z nami.

Es je imel nalogo, da poveže Velenje, Logarsko dolino, Savinjsko dolino. To je odločilno za uspeh. Samo skupno sodelovanje, nastopanje na trgu in reklamiranje ponudbe vseh s tega območja bo lahko v prihodnosti prineslo uspešne projekte.

Strinjam se z besedami velenjskega župana, ki je dejal, da Golte ne sme biti projekt Italijanov oziroma Južnih Tirolcev, temveč mora pripadati tej regiji in ona ga mora napolniti z vsebino."

Rudar: "Od realizacije projekta Golte si lahko obeta koristi veliko ljudi!"

Stampfl: "Menim, da morajo ljudje razumeti, da ni prihodnosti v ponudbi tradicionalnega turizma, to je enega ponudnika, temveč je treba združiti

Samo skupno sodelovanje, nastopanje na trgu in reklamiranje ponudbe vseh bo lahko v prihodnosti prineslo uspešne projekte.

moči, ponudbo različnih storitev, izdelkov.

Logarska dolina je podobna Južni Tirolski. Tudi mi smo začeli s ponudbo "zimmer frei", torej z nočitvami na turističnih kmetijah, pri zasebnikih. Razvoj pa je prinesel takšne spremembe, da so današnji kmetje bolj hotelirji kot kmetje. Kmetje v Savinjski dolini so vedno živeli od lesa. Tega je sedaj zagotovo konec. Svoje razmišljanje morajo spremeniti, ga osvoboditi in začeti sprejemati nove ideje."

Rudar: "Na predstavitvi ste videli tudi idejo o vodnem parku v TRC Jezero. Kaj menite o tem projektu?"

Stampfl: "Če bom kot gost obiskal Velenje, se bom vprašal: "Kaj bom tukaj počel?" In če imam s seboj otroke, kaj bodo počeli oni. Tudi če gremo na smučišče ali v bazen, morajo tam biti kakšne aktivnosti, sicer je otrokom dolgčas. Danes je že tako, da otroci odločajo, kam bo šla družina in če so otroci zadovoljni, so zadovoljni tudi starši. Torej je predstavljena ideja TRC Jezero kot vodnega parka, z adrenalinskimi aktivnostmi zelo dobra. To je še en projekt, ki bo popestril ponudbo regije."

Rudar: "Imate v tem projektu tudi kakšen finančni interes?"

Stampfl: "Menim, da moram najprej realizirati našega "otroka", Golte, nato pa so možni nadaljnji koraki. Zdaj se pač ne želim vključevati v preveč različnih projektov, v prihodnosti pa so odprte vse možnosti."

Rudar: "Vaša primarna zaposlitev sicer ni v turizmu?"

Stampfl: "Ne, delam v firmi Dr. Schär, to je tovarna prehrabnih izdelkov, ki ne vsebujejo glutena, torej za bolnike s celiakijo. V Meranu na Južnem Tirolskem imamo zaposlenih okoli 140 delavcev, podjetja pa imamo še drugje v Evropi. Kmalu nas bo skoraj 200, ker bomo

Ob osrednjem razstavnem prostoru na letošnjem 36. MOS v Celju smo na posebnem panoju predstavljali razvojna programa Golte in TRC Jezero. Med številnimi obiskovalci sta vzbudila veliko zanimanja, posebej so mnogi pokazali odkrito navdušenje nad napovedanim ponovnim zagonom smučišča Golte že v letošnji smučarski sezoni.

Veliko obiskovalcev se je ustavilo tudi ob fotografijah predvidenega vodnega parka v TRC Jezero in spraševalo, kdaj bo odprt!

odprli hčerinski podjetji v Veliki Britaniji in na Finskem."

Rudar: "Zanimivo je, da ste se kot Južni Tirolec, torej prebivalec zelo turističnega območja, odločili investirati na Slovenskem, na Golteh. Kako to?"

Stampfl: "Na Južnem Tirolskem smo specialisti za smučarske centre in imamo jih zelo veliko. Opazoval sem, kako ti centri rastejo in postajajo središča turistične ponudbe. Videl pa sem tudi, da v te centre prihaja smučat zelo veliko Slovencev, ki so dobri smučarji in tudi sicer navdušeni športniki.

Torej sem razmišljal, kaj pa če bi jim prihranil to pot in korak za korakom zgradil smučarsko središče kje v Sloveniji. Tako smo začeli tudi na Južnem Tirolskem, kajti preden je Kronplatz postal to, kar je danes, sta tam bili le dve vlečnici. Postopoma pa so zgradili velik smučarski center, kjer se dnevno smuča 35.000 ljudi.

To je, seveda, na Golteh nemogoče doseči, toda povsem realna je pestra ponudba različnih aktivnosti pozimi in poleti, celo leto."

Rudar: "Na Golteh ste imeli do sedaj veliko nesreče. Ste sedaj znova optimist?"

Stampfl: "Zdaj sem spet optimist, saj sem tudi po naravi pozitivno

naravnian. Toda bili so res časi, ko sem rekel: "Ne grem se več!" Spraševal sem se, kako in zakaj... To so bili zame težki časi.

Vse v zvezi z Goltemi počnem vzporedno s svojimi obveznostmi v firmi Dr. Schär. To me zanima, spoznal sem že nekaj slovenske mentalitete, celo nekaj prijateljev sem dobil pri vas. Na žalost še ne znam govoriti slovensko..."

Rudar: "Saj tukaj vsi govorijo nemško..."

Stampfl: "...Že, ampak, če prideš v tujo deželo in tam posluješ, je že prav, da znaš tudi nekaj jezika domačinov. Ampak je pa slovenščina tudi težak jezik!"

Rudar: "Kaj ste po poklicu in kje živite?"

Stampfl: "Sem Južno Tirolec. Nisem poročen, živim pa že 30 let s prijateljico, s katero imam dva otroka. V firmi Dr. Schär sem prokurist, član uprave, odgovoren za kontroling, logistiko in nabavo."

Rudar: "Kaj počnete v prostem času?"

Stampfl: "Rad igram nogomet, mali nogomet, kegljam in smučam. To sicer ne najbolje, saj sem se razmeroma pozno začel učiti, toda smučam zelo rad."

Diana Janežič

Varnost na gradbiščih (1. del)

Ob pregledu števila in resnosti nezgod pri delu v gradbeništvu lahko ugotovimo, da sodi gradbeništvo med zelo tvegane dejavnosti. Pogostost nezgod, posebej tistih s smrtnim izidom ali težkimi poškodbami, je precej večja od povprečja, približno dvakrat, in tudi večja kot pri večini drugih panog.

Kako poskrbeti za varnost na gradbiščih in kdo mora to storiti, bom popisal v članku, ki bo v Rudarju izšel v treh delih.

Članek je namenjen odgovornim vodjem, poslovojem in nadzornikom zunanjih delovišč, vsem delavcem na zunanjih deloviščih, službam investicij v Premogovniku Velenje in njegovih hčerinskih družbah, posebej podjetju HTZ IP, ter projektantom in nadzornim organom, skratka vsem izvajalcem del, ki kakor koli sodelujejo pri rudarskih-gradbenih delih, jih organizirajo, vodijo, izvajajo ali nadzirajo izvajanje.

Subjektivni in objektivni vzroki nezgod

Visoko število nezgod na gradbiščih lahko pripišemo naravi dela na gradbiščih, kjer prihaja do stalno menjajočih se razmer, vremenskih vplivov, časovne stiske itd. Posebej je treba opozoriti na delavce, ki izvajajo dela na gradbišču hkrati ali zaporedoma in so zaposleni pri različnih delodajalcih.

Primerjava procesa gradnje z drugimi industrijskimi procesi praktično ni možna.

Gradnja kot končna stopnja graditve oziroma realizacije ideje, želja, ciljev in potreb predstavlja enkratno, neponovljiv dogodek, v katerem se na omejenem prostoru istočasno odvijajo različni delovni procesi, ki jih v težkih razmerah izvajajo delavci različnih delodajalcev.

Zato je seveda treba urediti enotno vodenje, ki ga po logiki hierarhije lahko zagotovi samo naročnik.

Z ustrezno koordinacijo oziroma z medsebojnim usklajevanjem je treba zagotoviti tudi izvajanje potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu.

Raziskave v državah, članicah EU so pokazale, da so vzroki za več kot 60 odstotkov nezgod na gradbiščih napake pri načrtovanju in v pomanjkljivi organizaciji del.

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS št. 03/2002 - v nadaljevanju: uredba) ureja to področje.

Postavlja minimalne zahteve za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju in tudi izvajanju gradnje objektov, kakor tudi ob poznejših delih na objektih.

Kot osnova za to uredbo Vlade RS je služila **Direktiva Sveta Evropske skupnosti 92/57/EEC o zagotovitvi minimalnih zahtev za varnost in zdravje na začasnih in/ali premičnih gradbiščih** (v nadaljevanju Direktiva o gradbiščih), ki je osma posamezna direktiva v smislu 16. člena okvirne direktive za zagotovitev varnosti in

zdravja pri delu (Direktiva 89/391/EEC).

Za sprejetje Direktive o gradbiščih ni bilo pomembno samo dejstvo, da gre za eno najbolj tveganih dejavnosti, temveč so morali pri sprejetju direktive upoštevati vključenost številnih akterjev, ki tako ali drugače sodelujejo pri postopkih, povezanih z graditvijo: naročniki (ali z njihove strani imenovani nadzorniki projekta), projektanti, koordinatorji za varnost in zdravje pri delu (v fazi priprave in fazi izvedbe projekta), vodje posameznih del, delodajalci, samozaposlene osebe, delavci, strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu itd.

Direktiva o gradbiščih (oz. pri nas uredba) postavlja v proces graditve nov koncept zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev.

Nove naloge in odgovornosti so naložene predvsem naročniku del (investitorju). Enako kot delodajalci morajo tudi naročniki (in projektanti)

pri sprejemanju odločitev o gradnji upoštevati temeljna preventivna načela, ki jih določa okvirna direktiva št. 89/391 EEC. V Sloveniji so zahteve iz okvirne direktive implementirane v Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur.l.RS št. 56/99).

Temeljna načela po 6. členu tega zakona so:

- * izogibanje tveganjem,
- * ocenjevanje tveganj, ki se jim ni možno izogniti,
- * obvladovanje tveganj pri njihovem viru,
- * prilagajanje dela posamezniku,
- * zagotavljanje ukrepov za ohranjanje in krepitev zdravja,
- * prilagajanje tehničnemu napredku,
- * nadomeščanje nevarnega z nevarnim in manj nevarnim,
- * razvijanje celovite varnostne politike,
- * dajanje prednosti splošnim (skupnim) varnostnim ukrepom pred posebnimi (individualnimi),
- * dajanje ustreznih navodil in obvestil delavcem.

Vse obveznosti in naloge delodajalcev in delavcev v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu, ki jih nalaga zakon, ostajajo nespremenjene.

Novost je uvedba koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu, ki morajo biti strokovno usposobljeni za preučevanje razmer in predlaganje ustreznih načinov preprečevanja tveganja pri delu za vse udeležence. Koordinatorji so bili uvedeni z direktivo, ker se je izkazalo, da je vodstveno osebje v projektivnih birojih in na gradbiščih premalo usposobljeno za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in usklajevanje delovnih nalog dveh ali več izvajalcev in tudi zelo obremenjeno z drugimi nalogami.

Veljavnost uredbe

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih, kakor tudi v obratih in/ali pomožnih delavnicah na gradbiščih, v katerih se pripravljajo, predelujejo in obdelujejo gradbeni materiali, gradbeni proizvodi in gradbeni elementi, ki se vgrajujejo v gradbene objekte.

Določa minimalne zahteve, ki jih je treba upoštevati pri odločanju med različnimi rešitvami pri projektiranju (v fazi priprave na gradnjo), pri izvajanju del oziroma gradnji in izvajanju naknadnih del na objektu. Uredba velja tudi za vzdrževanje in čiščenje že zgrajenih objektov.

Gre torej za ukrepe za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri izvajanju vseh del v zvezi z gradnjo, deli na že zgrajenih objektih ter instalacijah in napravah, ki so vgrajene v objekte. Predpis tako velja za vse vrste objektov in dela - npr. tudi za čiščenje in vzdrževalna dela na zgradbah, cestah, komunalnih

napravah in instalacijah itd.

Uredba se ne nanaša na nadzemno in podzemno rudarjenje ter globinsko vrtnanje, kar urejajo posebni predpisi. Uredbe ni treba upoštevati, kadar gre za običajno čiščenje notranjosti in zunanosti objektov z običajnimi čistilnimi pripravami in na načine, pri katerih se ne uporabljajo nevarne snovi in ki ne predstavljajo posebno nevarnih del.

Po Uredbi tudi ni treba imenovati koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu v primeru gradnje in

drugih gradbenih del na enodružinski hiši velikosti do 350 m².

Ta izjema ne velja za gradnjo enodružinske hiše, če je predvideno trajanje izvajanja del daljše od 30 delovnih dni in na gradbišču dela več kot 20 delavcev, ali je predviden obseg dela 500 človek-dni ali več, ali ko gre za izvajanje posebno nevarnih del, ki so navedena v Prilogi II Uredbe.

Obveznosti naročnikov

Naročnik del (investitor) mora že v fazi načrtovanja in priprave projekta poskrbeti, da se upoštevajo ukrepi za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu ter za njihovo koordinacijo in izvajanje.

Naročnik lahko te obveznosti prevzame sam ali pooblasti fizično ali pravno osebo, ki v njegovem imenu prevzame odgovornost za projekt - nadzornika projekta.

Naročnik ali nadzornik projekta nosi kot pobudnik del odgovornost za ta dela. Tako pri načrtovanju kakor tudi

pri izvajanju del mora upoštevati in zagotavljati izvajanje ukrepov za varnost in zdravje pri delu.

Obveznosti naročnika po uredbi so naslednje:

- * upoštevanje temeljnih načel iz 6. člena zakona o varnosti in zdravju pri delu,
- * posredovanje prijave začetka del inšpekciji dela (prijava gradbišča - priloga III Uredbe),
- * zagotovitev izdelave varnostnega načrta,
- * določitev enega ali več koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu posebej za pripravljalno fazo projekta in za fazo izvajanja del,
- * izdelava dokumentacije za varno izvajanje kasnejših del na dokončani zgradbi.

Obveznosti in ukrepi po uredbi so za naročnika koristni. Izboljša se preglednost stroškov, saj so že pred začetkom gradnje znani potrebni skupni varnostni ukrepi in stroški za njihovo izvedbo.

Kasnejše upoštevane teh ukrepov gradnjo bistveno podraži. Poleg tega je na ta način optimiran potek del, ker so že vnaprej preprečene motnje in zastoji, zmanjša se tveganje za prekoračitev rokov ter poveča kakovost opravljenih del.

Naročnik lahko fizično ali pravno osebo pisno pooblasti, da njegove odgovornosti po uredbi prevzame v celoti ali deloma.

Ti nadzorniki projekta so npr. generalni prevzemniki ali inženiring podjetja oziroma druga podjetja, seveda samo v kolikor izpolnjujejo z drugimi zakoni (ZGO,...) predpisane pogoje in so bili s strani naročnika pisno pooblaščen za izgradnjo nekega objekta, vključno z načrtovanjem in izvajanjem.

Imenovanje koordinatorjev za opravljanje nalog po uredbi ne odvezuje naročnika ali nadzornika projekta obveznosti, ki jih imata pri zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri delu na gradbišču po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu, torej na tem področju ostane vse po starem oz. nespremenjeno.

Prihodnjic: Ukrepi v fazi načrtovanja

Milorad Šikman, VPD

Razgovor s poslovodjem trgovine "Tabor"

Član našega uredništva je obiskal poslovodjo nove trgovine "Tabor" v Novem Velenju tovariša Rojnika in mu postavil nekaj vprašanj.

Vprašanje: Kako je Vaše podjetje prišlo do tega, da se je odločilo odpreti trgovino v Velenju?

Rudnik je zainteresiral več trgovskih podjetij, da bi eno izmed teh odprlo trgovino v Novem Velenju. S tem bi se omogočilo tem prebivalcem, da bi potrebno blago lahko kupovali blizu svojih domov in bili postreženi kulturno, v socialističnem duhu in po solidnih cenah.

Ker se nobeno podjetje ni moglo odločiti, se je naše podjetje iz Grosuplja prijaviло. Preuredilo je nekaj spodnjih prostorov v Samskem domu v primeren trgovski lokal. Že takoj na začetku smo videli, da bo trgovina v tem naselju uspevala, ker vemo, da ima velenjski premogovni bazen veliko bodočnost. Že sedaj čutimo, da je ta lokal premajhen.

Vprašanje: Na kakšen način mislite zadovoljiti potrošnike?

Potrošnikom nudimo že sedaj bogato izbiro blaga, trudimo se, da jih zadovoljimo s solidno in pošteno postrežbo. Posebno pa pazimo, da bodo naše cene nizke, to se pravi konkurenčne. Željam naših strank vedno skušamo ugoditi. Naše prodajno osebje si sproti beleži vsako željo kupcev in jo tudi v nekaj dneh izpolni.

Vprašanje: Ali boste vpeljali v trgovanju kakšne novosti?

Že ta mesec bomo odprli poslovalnico za prodajo krompirja, zelenjave in sadja. Cene bodo zelo nizke.

Odzivajoč se želji naših strank bomo nabavljali tudi pohištvo. Nič več ne bo treba ljudem kupovati pohištva v oddaljenih krajih. Prištedili si bodo nepotrebne stroške. Pohištvo bomo prodajali tudi na obroke. Prodajamo že tudi tekstil, obutev in železnino na potrošniški kredit.

Posebno pazimo na dobro kvaliteto. Cene znižujemo sproti, ker pri nas je to stalna dolžnost, ne pa samo kampanjska stvar.

Vprašanje: Ali ste prepričani, da so potrošniki zadovoljni z Vami?

Prepričan sem, da je več kot 80 odstotkov naših kupcev zadovoljnih z našim delom. To povzemam iz njihovega medsebojnega razgovora v trgovini. Posebno pa še potrjuje to dejstvo, da odjemalci pripeljejo svoje znance in jim priporočajo našo trgovino. Tudi mnogo ljudi iz okolice, to se pravi kmetov, že zahaja v našo trgovino.

Najbolj pa je razveseljav obilen obisk naše trgovine, kar dokazuje, da pravilno delamo.

Vprašanje: Kaj po Vašem mnenju rudar največ kupuje?

Vsekakor prehranske artikle. Zelo mnogo se kupuje koruznih mlevskih izdelkov, ki se jih doslej v Velenju ni moglo redno kupiti. Naši potrošniki radi kupujejo pri nas dobra sortna vina in trdijo, da so cenejša kot v gostilni. Tudi žganje se precej kupuje.

Za tekstil je veliko povpraševanje. Rudarji zahtevajo blago srednje kvalitete, dočim zahtevajo tkanine za zimske ženske plašče prvostvorne kvalitete.

Naša trgovina stremi za tem, da bo nudila odjemalcem dobro in solidno blago, katero bo poleg tega tudi trpežno. Potrošniku je vedno bolj simpatična tista trgovina, ki pošteno misli in ki mu pomaga štediti, ne pa ga s praznim govoričenjem prepričevati za nekaj, kar sploh ni res.

Vprašanje: Kakšne vtise pa je dobil Vaš kolektiv v tej kratki dobi v Velenju?

Zelo dobre. Ljudje v Velenju so kulturni in je velik užitek streči jim v trgovini, kjer imajo pravilen odnos do našega osebja. Naš trgovski kader je še mlad. Ker še ne poznamo vseh ljudi, še nismo uspeli vnesti v trgovino več domačnosti. Toda tudi to bo prišlo sčasoma, samo od sebe. Prepričan sem, da Velenjčani stremijo za izboljšanjem kulturne postrežbe in trgovanja. V Velenju bo nujno potrebno razmišljati o zidanju trgovskega doma, kjer bi bile koncentrirane vse vrste trgovskih lokalov in uslužnostni obrtniki. In to kmalu. Odlašati se ne bo smelo več.

Velenjski rudar, 15. september 1953

Domače novice

Delavsko prosvetno društvo "Svoboda" v Velenju je imelo 16. avgusta svoj občni zbor. Uspehi dela v prvem letu po ustanovitvi so zadovoljivi. Najbolj delavna je bila ljudska univerza, ki je dobila diplomu, nato glasbena šola, godba, pevski zbori in dramska sekcija. Delale so vse sekcije. Izvoljeni so bili skoraj vsi dosedanji odborniki. Odbor so razširili, tako da so vsi vodje sekcij obenem tudi odborniki.

Mestna pekarna v Velenju je nabavila moderno parno peč. Preskrba s kruhom se bo znatno izboljšala, ker bosta pekli dve peči.

Velenjsko jezero obiskuje še vedno dosti tujcev. Vsak drugi dan pripelje avtobus goste iz Dobrne, ki se jim zelo dopade sam kraj, okolica in tudi notranja ureditev restavracije.

Zaključena je rekonstrukcija ceste od Rudarskega doma do prodajalne MTP. Pločnik za pešce že služi svojemu namenu - rudarjem in delavcem elektrarne.

Delo na dovršitvi stanovanjih blokov rudnika se nadaljuje s podvojeno naglico. Lepo vreme je precej naklonjeno fasaderjem. Obrtniki se vrstijo eden za drugim, tako da delo teče kot po traku. Že v kratkem bo nekaj hiš vseljivih.

Občinski odbor Socialistične zveze v Velenju je imel sestanek 26. avgusta v kavarni "Central", kjer se je obravnavalo delo vaških odborov. Za sedaj najboljše delata organizaciji v Velenju in Pesjem. Najslabše pa v Plešivcu in Št. Janžu. Bližajoče volitve za ljudske poslance zahtevajo od vseh odborov pojačane politične aktivnosti.

Rudniška protiletalska zaščita bo pričela v septembru z rednimi mesečnimi vajami, ki bodo trajale do junija prihodnjega leta.

Velenjski trg dobiva novo obliko. Odlok občine o ureditvi fasad vseh poslopij zaenkrat izvršujejo samo nekateri zasebniki, podjetja in javne ustanove. Treba bo ostreje zahtevati od vseh hišnih lastnikov, da omečejo in zbelijo svoje hiše. Treba bo tudi kaznovati tiste, ki ne upoštevajo sklepov občinskega odbora.

Rudniški komunisti so že šestič obravnavali pismo CK ZKJ, to pot 7. septembra. Razprava je bila živahna in se je dotaknila največ aktivnosti in pravičnega dela komunistov ter sovražnikove dejavnosti.

Meso se je v Velenju pocenilo za 15 dinarjev. Toda ta cena se je zdržala samo nekaj dni, potem se pa zopet zvišala. Verjetno je, da bodo cene ponovno padle v jeseni.

Tudi dobitniki pomoči za gradnjo hišic pridno delajo. Vseposod okoli Velenja se dvigajo iz tal nove lične stavbe in mnoge imajo že streho pokrito. Delavski svet kontrolira, če so vsi prejemniki pomoči že tako daleč, da se bodo mogli po novem letu vsaj delno vseliti v svoje hišice.

V petek, 4. septembra, je Gospodarski svet občine skupno s predstavniki organizacij sklenil, da ne dovoli adaptiranje sedanjega otroškega vrtca (bivša Zajčeva hiša) za ambulanto, kakor je to predlagal Svet za gospodarstvo OLO. Občina bo pričela drugo leto z gradnjo prvega paviljona Zdravstvenega doma v Velenju.

V Pesju se je ustanovila strelska družina z imenom "Boris Kidrič", ki šteje že sedaj 52 članov. Kupili so si 2 puški. Iniciator za ustanovitev je bil odbor Zveze borcev.

Velenjski rudar, 15. september 1953

31. avgusta 1953 smo pričeli graditi šolo v Velenju

Po dolgoletnih diskusijah, ali je potrebno graditi pri nas šolo ali ni, priprava, borbi okoli projektov, odkupa zemljišč in še drugih zapletljajev smo le dočakali dan, ko so se besede pričele uresničevati.

V ponedeljek, 31. avgusta, popoldne se je zbralo okrog 200 Velenjčanov na travnikih pri Novem Velenju in prisostvovalo polaganju temeljnega kamna za novo šolo. Rudarska godba je odigrala himno, nakar je predsednik krajevnega odbora SZDL tov. Furlan pričel s svečanostjo.

Pozdravil je predstavnike organizacij, občine, starše in mladino. V svojem govoru je pohvalil vse tiste, ki so vztrajali in uspeli, da se je gradnja prepotrebne šole pričela. Posebno tov. Žganka, ki je s svojo ljubeznijo do otrok in vztrajnostjo ter doslednostjo ogromno pomagal občini in organizacijam, da se je to vprašanje obravnavalo in smatralo kot eno najbolj perečih zadev v naši občini. Na koncu je pozval vse prebivalstvo Velenja, da sodelujejo z vsemi sredstvi, da bo šola čimprej stala.

Za tem je tov. Kmecl, direktor gimnazije, govoril o pomanjkljivih in neustreznih šolskih prostorih, o pripravljenosti vseh zavednih Velenjčanov, da bodo zgradili otrokom moderno šolo.

Pionir Kumer Fonzi in pionirka Žunterjeva sta prisotne s svojim izvajanjem ganila do solz.

Mali cicibančki so zapeli pesmico, s katero se je boril Kekec - Dobra volja je najboljša - in katera je značilna za nas, ker je "dobra volja" zmagala.

Nato je predsednik občine tov. Hudobreznik zasadil prvo lopato in položil temeljni kamen z datumom pričetka gradnje. V temeljni kamen bo vzdana kaseta s poslanico, ki opisuje potrebo gradnje in da se je gradnja izvajala s prispevki podjetij, organizacij, oblasti in posameznikov.

Buldožer je simbolično zarezal prve brazde, kamioni z materialom so zabrnili, vozniki z obloženimi vozmi so podvzivali konje in pridne roke so zgrabile za delo.

Navdušenje in delovni elan se stopnjuje od dne do dne. Delovni ljudje ob svojem prostem času prihajajo na gradbišče in delajo s podvojeno naglico, ker vedo, da je zadnji čas, če hočemo vsaj štiri razrede spraviti pod streho do zime. Velenjčani so že mnogokrat dokazali, kaj zmorejo in tudi to pot, ko gre za dobro njihovih otrok, bodo pokazali svojo zavest.

Velenjski rudar, 15. septembra 1953

Gastroezofagealna refluksna bolezen

Gastroezofagealna refluksna bolezen je bolezen sodobnega časa. Poznamo jo že več kot 20 let, iz leta v leto pa se pojavlja vse pogosteje.

Nastane zaradi nehotnega čezmernega zatekanja želodčne vsebine v požiralnik. Želodčno vsebino sestavljajo želodčni sok z encimi, hrana in pijača, ki smo jo zaužili, ter slina, lahko pa tudi izločki trebušne slinavke in žolčnika. Če je zatekajoče želodčne vsebine preveč, njeno zatekanje v požiralnik prepogosto ali pa njeno odstranjevanje upočasnjeno, se razvije klinična slika gastroezofagealne refluksne bolezni, ki ima različne stopnje.

Ljudje imamo zaradi nje predvsem dve težavi: zgago in regurgitacijo. Zgaga je pekoč občutek, lahko tudi bolečina v žlički ali za prsnico, ki se pojavi kmalu po obroku hrane. Regurgitacija je pasivno pritekanje želodčne vsebine v usta pri ležanju, pripogibanju ali napenjanju.

Neprijetne težave lahko vodijo v bolezen

Obilno zatekanje lahko pri nekaterih bolnikih povzroči tudi vnetje žrela ali grla, kronični kašelj ali celo astmo. Če so težave podobne angini pectoris ali srčnemu infarktu, je potrebno takoj poiskati medicinsko pomoč, saj se lahko za sliko domnevno preproste bolezni skriva tudi resno obolenje.

Pri kar 7 do 10 odstotkih odraslih se zgaga pojavlja vsak dan in več kot tretjina ljudi jo občuti vsaj enkrat na mesec. Zelo pogosto se pojavlja pri starejših ljudeh in nosečnicah. Večina ljudi, ki ima težave z zgago, nima prisotne organske bolezni, ampak je zaradi spremenjenega delovanja požiralnika vračanje želodčne kisline v požiralnik pogostejše in obilnejše kot pri zdravih ljudeh. Pri nekaterih se zgaga pojavlja le ob dietnih prekrških, pri drugih pa tudi ob uživanju primerne hrane.

Gastroezofagealni refluks je navadno posledica občasne sprostitve tonusa spodnje požiralnikove zapiralke. Tudi stalno zvišan pritisk v trebušni votlini, prevelika telesna masa, kajenje, ozka oblačila in ležanje po jedi, delo v sklonjenem položaju, dvigovanje težkih bremen in obilni obroki hrane

povečajo možnost zatekanja želodčne vsebine v požiralnik.

Vzrok je lahko tudi kila požiralnika, neustrezen način življenja ali pa uživanje nekaterih zdravil. Pri kili požiralnika je spodnji del požiralnika stalno odprt in tako vračanje želodčne vsebine v požiralnik ni ovirano.

Določena hrana lahko prav tako povzroči težave. Tudi hitro uživanje hrane lahko poveča zatekanje želodčne kisline v požiralnik.

Nekatera zdravila poleg osnovnega delovanja tudi zmanjšajo obrambno sposobnost požiralnika in tako prispevajo k nastanku refluksne bolezni.

Bolezen se pogosto pojavlja že v zgodnjem v otroštvu. Prvi znaki se pri večini otrok pojavijo v prvem do šestem tednu starosti. Dojenček bljuva in bruha, pogosto tudi v loku. Zaradi bljuvanja in bruhanja slabše napreduje pri telesni teži ali celo hujša. Pojavi se motnja požiranja. Otrok je nemiren in odklanja hrano.

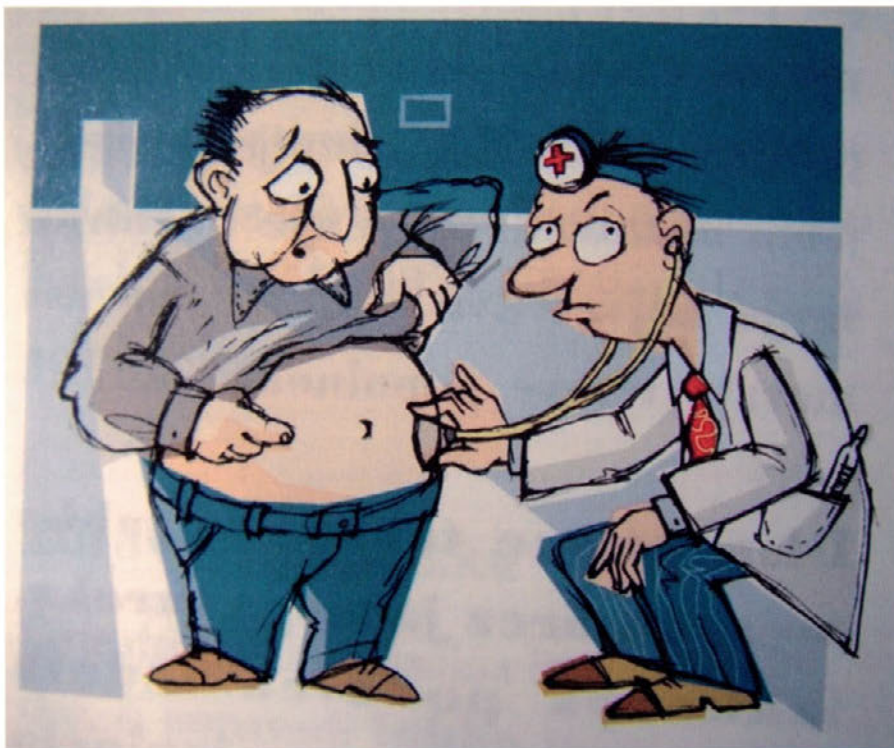
Zaradi vračanja želodčne vsebine lahko nastane vnetje sluznice požiralnika z razjedami in posledičnimi krvavitvami. Pogosto izgubljanje krvi kmalu privede do slabokrvnosti.

Nevaren zaplet je zatekanje kisle želodčne vsebine iz požiralnika v pljuča. Otrok pomodri, kašlja, lovi sapo, v prsih pa mu hrope. Razvije se bronhitis, ki ob ponavljanju vodi v razvoj kronične pljučne bolezni.

In kaj lahko napravimo?

Pogostost in resnost težav bosta narekovali tudi obliko zdravljenja. Če imamo le blage težave z zgago ali zatekanjem želodčne vsebine v požiralnik in usta ob predklonu, težkem delu ali pa so težave vezane na uživanje določene hrane ali zdravil, potem bomo poskusili z zdravljenjem najprej sami. Spremeniti življenjske navade je težko, vendar pomaga pri odpravljanju težav. Torej velja poskusiti!

Ker je napačno prehranjevanje lahko pogosto vzrok naših težav, bomo obilne obroke nadomestili z manjšimi in pogostejšimi obroki. Izogibali se bomo težke in mastne hrane. Mastna hrana namreč upočasni praznjenje želodca in oslabi spodnjo požiralnikovo zapiralčko. Iz prehrane bomo črtali tudi čokolado, orehe, lešnike, napitke, ki vsebujejo kofein (kava, osvežilni napitki), pijače s CO₂, alkohol, česen in druge močne začimbe, pa tudi kislo sadje in nekatero zelenjavo (pomaranče, paradižnik).

Hitro uživanje hrane ni zdravo in lahko poveča zatekanje želodčne vsebine v požiralnik. Zatekanje bomo še pospešili, če se bomo po obroku ulegli.

Takoj po jedi se tudi ne bomo sklanjali ali telovadili.

Dve do tri ure pred spanjem ne bomo jedli. Težave prek ponoči bomo zmanjšali, če bomo dvignili posteljo pri glavi za 10 do 15 centimetrov.

Izogibali se bomo nošnje tesnih oblačil, še posebno po obrokih.

Poskrbeli bomo za primerno telesno težo. Opustili bomo kajenje in pitje alkoholnih pijač, saj zmanjšata učinkovitost spodnje požiralnikove zapiralke in tako poslabšata zgago.

Na reflux lahko negativno vplivajo tudi nekatera zdravila. Poskusili jih bomo opustiti ali pa se bomo o tem pogovorili s svojim zdravnikom.

Pri blagih težavah si lahko pomagamo tudi z zdravili, ki jih dobimo brez

recepta v lekarni. Antacidi zmanjšajo kislost že izločene kisline, zaviralci H₂ pa zmanjšajo izločanje kisline. Pogosto bodo težave izginile šele po začetku zdravljenja z zdravili. Samozdravljenje lahko traja le dva tedna. Če v tem času težave popolnoma ne izginejo, moramo obiskati zdravnika.

Obisk pri zdravniku je potreben, če so težave hude in pogoste ter niso le posledica prekrškov pri hrani. Nezdravljena refluksna bolezen lahko pripelje do nepredvidljivih in hudih zapletov. Spremenjene življenjske navade in antacid lahko sicer ublažijo težave, bolezen pa ne pozdravijo učinkovito. Zato je potrebno zdravljenje z zdravili, ki jih lahko predpiše le zdravnik.

Po pogovoru in pregledu bolnika bo zdravnik z veliko verjetnostjo ugotovil gastroezofagealno refluksno bolezen. Odvisno od trajanja in resnosti težav se bo odločil, ali bo bolnika poslal na ustrezne preiskave ali pa ga bo pričel takoj zdraviti.

Bolniki z alarmantnimi znaki, med katere sodijo težko požiranje, zatikanje hrane, hujšanje, slabokrvnost, bruhanje, črno blato, kri v izbruhani vsebini ali dolgotrajne stalne bolečine zahtevajo takojšnjo diagnostične preiskave.

K celovitemu in ustreznemu zdravljenju vedno sodi tudi sprememba načina življenja. Potrebna je ustrezna dieta, dvignjeno vzglavje, primerno ohlapna oblačila. Ob večjih težavah so potrebna tudi zdravila.

Zdravnik bo izbral med zdravili, ki zmanjšajo kislost želodčne vsebine (antacidi), zavrejo izločanje želodčne kisline (zaviralci receptorjev H₂ ali zaviralci protonske črpalke) ali pospešijo praznjenje želodca in okrepijo delovanje spodnje zapiralke požiralnika (prokinetiki). Zdravila za pospešeno praznjenje želodca bo uporabil le v redkih primerih.

Zdravljenje gastroezofagealne refluksne bolezni je vedno dolgotrajno. Zahteva dobro sodelovanje bolnika in zdravnika, spremembo načina življenja, ustrezno dieto, redno jemanje zdravil in le izjemoma redko operativni poseg.

prim. Janez Poles, dr. med.-internist

Hudičevi aforizmi

- * *Seveda ste pripravljeni za vse na svetu, samo za tisto ne, kar od vas hočejo!*
- * *Če bi bila juha tako topla kot vino, vino tako staro kot piščanec in piščanec tako debel kot natakarica, bi res lahko rekel, da je bilo kosilo v redu.*
- * *S svojimi prijatelji delam tako kot s svojimi knjigami. Želim si, da bi bili tam, kjer jih lahko najdem, toda le redko jih uporabljam.*
- * *To, kar ljudje imenujejo civilizacija, je sedanje stanje, kar pa imenujejo barbarstvo, so pretekla stanja. Sedanje stanje se bo imenovalo barbarstvo, ko bo prešlo.*
- * *Zelo nejasna je meja med civiliziranimi in primitivnimi narodi. Če nosiš v nosu medeninat obroček, te imajo za divjaka, če pa dva taka obroča obesiš v ušesa, si civiliziran.*
- * *Današnji osvajalci sveta se imenujejo turisti.*
- * *Človek je vedno občutljiv za drobne in neobčutljiv za velike stvari okoli sebe.*
- * *Človeško življenje je kot olimpijske igre. Nekateri postavijo stojnice in mislijo na dobiček, drugi si prizadevajo za slavo, ostali pa so samo gledalci.*
- * *Človek misli, da umre za domovino, v resnici pa umre za industrijo.*
- * *Celo na najlepšem prestolu sveta sedi vedno le na svoji zadnjici.*

Pokal si je priveslala Mehanizacija 2

Športno društvo je 30. avgusta v TRC Jezero organiziralo 2. športne igre. Udeležilo se jih je več kot 150 sodelavk in sodelavcev in prav vsi smo se imeli zelo dobro.

Letošnje dolgo vroče poletje se je ravno tisti konec tedna odločilo, da bo ponehalo, zato je bilo med organizatorji iger v petek zvečer malo bojazni, da bo v soboto deževalo. A naredilo se je lepo sobotno dopoldne, dež pa se je ulil šele, ko smo pod streho razdeljevali medalje in druga priznanja.

Uvodni del se je odigral na ploščadi pod restavracijo Jezero, kjer je udeležence pozdravil predsednik športnega društva **dr. Slavko Plazar** in vsem zaželel veliko športnih užitkov. Nato so se tekmovalci prijaviли za posamezne panoge, izvedeli za pravila tekmovanja in urnik tega dne, vzeli sendviče in vodo ter se podali na tekmovališča.

To so bila igrišča za tenis, mali nogomet, odbojko na mivki, košarko in mini golf. Kmalu so oživila in razvneli so se zagrizeni, a športni boji. Vse je potekalo dobro in, kar je posebej pomembno, brez poškodb.

Sodelavci so navijali za svoje ekipe, Stane Grudnik je ob tekmovališčih raztegoval svojo harmoniko in delal veselo razpoloženje. Med gledalci so bili tudi otroci sodelavcev, nekateri pa

so tudi tekmovali. Tako je bila družina Matjaža Smonkarja iz Jamskega vrtanja ekipa v odbojki na mivki. In tisti, ki jim to še ni bilo dovolj pestro, so se lahko preizkusili v smučanju na vodi. Ni jih bilo malo, dobro jim je šlo od nog in uživali so!

Medtem je bilo še nekaj naših sodelavcev udeležencev športnih iger, a niso bili z nami v TRC Jezero. Ob 8. uri so se namreč iz Šaleka podali na Paški Kozjak in kot so kasneje povedali, so opravili prijeten planinski izlet.

Ob 14. uri smo se vsi podali k čolnarni ob Velenjskem jezeru, kjer se je odvijal vrhunec iger - veslanje za prehodni pokal športnega društva. Lani, na 1. igrah, je pokal osvojila ekipa, ki je bila najboljša v skupnem seštevku vseh panog, letos pa je bilo za pridobitev pokala odločilno le najhitrejšo veslanje.

Z jezerskega brega je bila videti naloga - odveslati do boje in se okoli nje vrniti do brega - povsem enostavna. A čolni so zavijali preveč levo in desno, odvisno pač od tega, na kateri strani je bilo več močnejših veslačev. Kakorkoli, nihče se ni

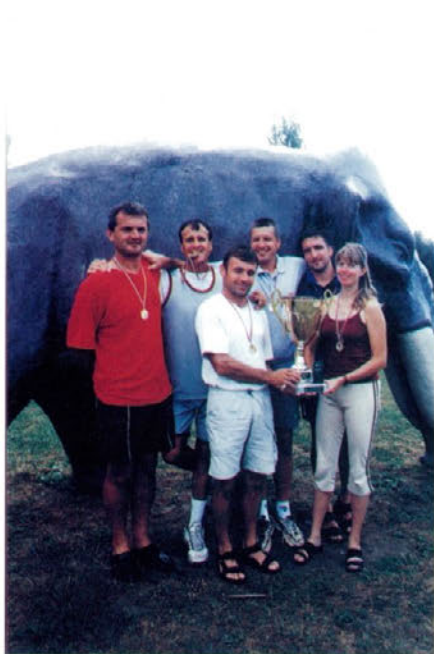
prevrnil, vsi so priveslali nazaj, le eni malo hitreje, drugi precej kasneje. Najhitreje so nalogo zmogli veslavci in veslavka ekipe Mehanizacije 2, ki so se zmage in pokala zelo razveselili.

Potem so padle prve kaplje in ploščad, kjer je bilo vse pripravljeno za podelitev medalj in razdelitev golaža, se je v hipu spremenila v jezero. Stisnili smo se na teraso ob restavraciji Jezero in tudi vanjo ter si najboljši razdelili zaslužene nagrade, vsak tekmovalec pa je prejel tudi majico športnega društva. Golaž je teknil, pijača tudi, tem za pogovore je bilo obilo in druženje je kar trajalo.

Žal je dež odplaknil napovedane družabne igre, a vsi so soglašali z besedami, ki jih je med drugim povedal v svojem pozdravu udeležencem iger direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**, ki je tudi razdelil medalje: "Ne jezimo se zaradi dežja, zelo smo ga potrebovali!"

Rezultati pa so bili taki!

Tenis - glavni turnir 1. Muharem Halilović – Jure Goličnik, 2. Robert Jamnikar - Zoran Lesnjak, 3.-4. Tilen

Zmagovalci na suhem in s pokalom v roki.

Stane Grudnik nas je glasbeno spremljal na vseh prizoriščih.

Sonce je osušilo mivko in odbojkerski dvoboji so se lahko začeli.

Fatić - Srečko Ledinek, Drago Viher - Boris Gril; **tolažilna skupina:**
1. Aleš Purg - Andrej Goršek, 2. Jure Stropnik - Robert Leskovšek, 3.- 4. Damijan Sluga - Janez Kuzman, Vejsil Fatić - Dijana Žagar;

Mali nogomet - 1. Klasirnica, 2. Pesje 2, 3. Priprave 1;

Odbojka na mivki - 1. Mehanizacija, 2. Proizvodnja, 3. Preloge;

Košarka - 1. Transport 1, 2. Transport 2, 3. Zračenje;

Mini golf - 1. Srečko Pajenk (41 točk), 2. Zvonko Šolinc (42), 3. Branko Pajenk (42);

Veslanje - 1. Mehanizacija 2 - 1.12.17, 2. Proizvodnja 2 - 1.16.06, 3. Priprave 2 - 1.16.09, 4. Klasirnica - 1.18.66, 5. Mehanizacija 1 - 1.19.34, 6. HTZ SIPO - 1.25.05, 7. Transport - 1.27.65, 8. Zračenje - 1.27.75, 9. Proizvodnja 2 - 1.40.43, 10. HTZ - 1.42.57.

Diana Janežič

RAZPORED TELOVADNIC ZA SEZONO 2003/04

dan	termin	kraj	panoga	obrat
PON	16.30 – 19.30	ŠCV nova telovadnica	Rokomet-odbojka	Za zaposlene PS PV
	17.00 – 19.00	TEŠ	Kegljanje	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.00	ŠCV stara telovadnica	Aerobika	Za člane ŠD
TOR	17.00 – 20.00	OŠ Šalek	Badminton	Za člane ŠD
	18.00 – 19.30	Vinska Gora	Košarka	Za zaposlene PS PV
	18.15 – 20.15	OŠ Pesje	Odbojka moški	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 21.00	Rdeča dvorana*	Namizni tenis	Za člane ŠD
	18.00 – 19.00	Bela dvorana	Fitness - moški	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.00	Bela dvorana	Fitness – ženske	Za zaposlene PS PV
	19.15 – 20.15	Glasbena šola	Aerobika	Za zaposlene PS PV
SRE	17.00 – 19.00	ŠCV nova telovadnica	Nogomet	Za zaposlene PS PV
	18.30 – 20.00	OŠ Šalek	Odbojka ženske	Za zaposlene PS PV
	19.00 – 20.00	ŠCV stara telovadnica	Aerobika	Za člane ŠD
	19.30 – 21.00	OŠ Gorica	Odbojka	Za zaposlene PS PV
	20.00 – 22.00	Topolšica	Odbojka - moški	Za zaposlene PS PV
ČET	17.00 - 19.00	SD Mrož, bivši dom TO	streljanje	Za člane ŠD
	19.30 – 21.00	OŠ Gustav Šilih	Rekreacija ženske	Za zaposlene PS PV
	19.30 – 21.00	OŠ Gorica	Odbojka	Za zaposlene PS PV
	18.00 – 20.00	OŠ Paški Kozjak	Košarka - odbojka	Za člane ŠD
PET	19.30 – 21.30	ŠCV stara telovadnica	Košarka	Za zaposlene PS PV
	19.30 – 21.30	OŠ Livada	Košarka	Za zaposlene PS PV

Urniki velja od 1. 10. 2003 do 30. 4. 2004. Vsak se rekreira na lastno odgovornost!

*Velja od odprtja prenovljene Rdeče dvorane dalje, predvidoma novembra.

Ni nujno, da si za košarko največji, temveč najspretnější pri zadevanju.

Pomembna je bila tudi smer, ne le moč veslanja!

Za fotografsko dokumentacijo je posrbel tudi Jože Grubelnik.

Super!

Pri športnem društvu v dveh poletnih mesecih niso počivali. V juliju in avgustu so organizirali kar 8 aktivnosti: svoje člane so povabili na vožnjo z gokarti, na izlet v Terme Olimia, v počitniški teniški tečaj, na Triglav, v Kranjsko Goro, v Gardaland, rafting po Kolpi in na 2. športne igre v TRC Jezero.

Skupna ocena udeležencev: "Super!". Zadovoljni so bili z organizacijo, cenami, vsem, kar so doživeli. In si zaželeli: "Še kdaj!"

Drago Viher iz Klasirnice se je udeležil preventive, bil je v Gardalandu, na športnih igrah in vozil gokart. Slednjega se je udeležil z ženo in 18-letno hčerko. "Prvič sem vozil

gokart in bil sem tako navdušen, da sem komaj čakal, da bom lahko zapeljal še eno rundo. Ker sem prvič sedel v gokartu, sem vozil bolj s strahom, saj nisem vedel, koliko lahko tiščim na plin. Če bi vozil ponovno, bi bil zagotovo hitrejši. Pozdravljam vse akcije športnega društva, presenečen sem, koliko so jih organizirali in vseč

mi je, da so jih. Cene so bile zelo ugodne in res ne morem reči nič slabega. Sem tudi član ŠD Gorenje in tam je precej manj aktivnosti, vsaj za zunanje člane."

Matjaž Kovač iz Tehničnih planov in analiz se je odločil za izlet v Gardaland, kamor sta odpeljala kar dva avtobusa. Kot znanemu svetovnemu popotniku in "še vedno otroku", kot se je ocenil, so mu sodelavke zaupale v varstvo svoje otroke in skupaj so uživali tudi na najbolj adrenalinskih atrakcijah parka.

"Bili smo dobra klapa in že zato je izlet uspel. Zadovoljni smo bili z agencijo, ki nas je peljala, in z vodičema. Posebej so uživali otroci, no, tudi starejši nismo zaostajali. To je bil eden redkih izletov, o katerem nisem slišal niti ene slabe pripombe.

Nekateri sicer menijo, da takšen izlet ni primerna oblika delovanja športnega društva, ampak jaz se s tem ne strinjam. Športno društvo mora skrbeti za pester aktivnosti, tako za mlajše kot starejše člane. Iluzorno je tudi pričakovati, da so vsi člani društva športniki. Izlet v Gardaland tudi nosi nekaj rekreacije v sebi, pomembno pa je tudi druženje, predvsem vseh sodelavcev iz poslovnega sistema.

Sam se rekreacije prek športnega društva ne udeležujem. Najraje in veliko kolesarim. Zato predlagam, da bi organizirali še kakšno kolesarsko akcijo pa da bi znova oživili tekaško sekcijo."

Irena Klemenčič z Gospodarskega področja se je skupaj z možem Matjažem odločila za vzpon na Triglav. Na njem je bila drugič, Matjaž pa že večkrat.

"Dober izlet je bil, lepo smo se imeli, dobra družba smo bili. Žal nam jo je zgodlo vreme, a na to športno

Drago Viher je prepričan, da bo drugič bolj pritisnil na plin. V gokartu.

"V Gardalandu smo uživali veliki in majhni otroci!" trdi Matjaž Kovač, tretji z leve.

Tudi Rudar je bil na bazenih Term Olimia. Drago Kolar s skodelico kave v roki.

Na Triglavu - Matjaž in Irena levo.

društvo, seveda, nima vpliva. Vodniki so nas varno pripeljali na Triglav in kljub nevihti nazaj, posebej so poskrbeli za varnost otrok, in to je bilo najvažnejše.

Športno društvo je letos poleti organiziralo res veliko aktivnosti in časa je bilo premalo, da bi se lahko udeležila še katere, saj z možem tudi sicer aktivno preživljava prosti čas. Jaz pa sicer igram še v teniški ligi. Članarina za društvo se vsekakor povrne, že če koristiš popuste v bazenih. Cene aktivnosti so ugodne in

res se ne morem pritožiti nad ničemer, le želim si, da bi s takšnim tempom nadaljevali!"

Drago Kolar iz HTZ se je z družino - ženo, hčerko in tremi sinovi - kopal v Termah Olimia. Plavali so in tekmovali v družabnih igrah. "Zelo sem vesel, da športno društvo organizira takšne aktivnosti, kjer se sodelavci lahko družimo, zabavamo, tudi razmigamo. Rad se udeležujem različnih akcij, če le imam čas. Ponavadi sodelujem z družino.

Prav je, da smo ustanovili športno društvo, kar se je v dobrem letu dni tudi potrdilo. Nekaj takega smo sodelavci pogrešali. Društvo naj bi bilo namenjeno športnim aktivnostim, rekreaciji, druženju, razvedrilu. Cene, ki jih društvo ponuja za svoje aktivnosti, so zelo primerne, tudi članarina. Tako se lahko akcij udeležijo družine, ki bi si sicer kakšnega aktivnega izleta sicer ne mogle privoščiti."

Diana Janežič

Potrdite članstvo v športnem društvu!

Športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje šteje že 3.200 članov. Ti člani so različnih kategorij in plačujejo tudi različne zneske mesečne članarine, in sicer:

- * 200 tolarjev člani sindikata Premogovnika Velenje in njihovi vzdrževani družinski člani oz. 400 tolarjev nevzdrževani družinski člani,
- * 400 tolarjev zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje, ki niso člani sindikata Premogovnika in njihovi družinski člani,
- * 2000 tolarjev člani, ki niso zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje in nimajo v njem zaposlenega ožjega družinskega člana (zunanji člani).

Člane društva, zaposlene v Premogovniku Velenje, ki so včlanili tudi svoje družinske člane, prosimo, da nam do **30. oktobra 2003** pošljete ali prinesete **ustrezno dokumentacijo o razpoznavnosti njihovega članstva**, in sicer:

- * za otroke, starejše od 19 let (letnik 1983 in manj) - potrdilo o šolanju,
- * za partnerja-ico, če ste ga oz. jo prijavi kot vzdrževanega družinskega člana – kopijo dohodninske odločbe,
- * za partnerja-ico, če nista poročena in živita v skupnem gospodinjstvu – potrdilo o skupnem gospodinjstvu.

Potrdila pošljete ali prinesite **na sedež Športnega društva v Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje. Če boste potrdila poslali po pošti, obvezno pripišite svojo matično številko zaposlenega.**

Če dokumentacije ne bomo prejeli v dogovorjenem roku, vam bomo obračunali članarino zunanjega člana.

Veseli smo, da ste član našega društva in da se zavedate pomena zdravega načina življenja. Sodelujte v naših programih rekreacije, preventive in drugih aktivnosti!

Športno društvo

Velika romunska tura

Če bi me kdo vprašal, kako si predstavljam deželo, kamor smo bili namenjeni, ne bi znala niti natančno odgovoriti, kaj šele pravilno.

Nekaj splošnih podatkov Kompassa, s katerim smo potovali, in z interneta, so mi dali malo slutiti, kam grem. Rekla sem si, pa se dajmo presenetiti. A presenečenje je bilo zelo prijetno.

Romunija je bila del rimskega imperija cesarja Trajana. Prvotni prebivalci so bili Dačani. V 1. st. našega štetja so ustanovili manjša mesta in imeli svoj jezik. Sledila je migracija Hunov in drugih narodov; prihod Slovanov. Od 11. do 13. stoletja so se izoblikovale tri države: Transilvanija, Vlaška in Moldavija. Povezoval jih je kralj. Skoraj do konca 19. stoletja so jih zavojevali Turki. Dolgo časa so bili pod Avstro-ogrsko, predvsem Transilvanija. Z vzhoda so jo zavojevali Rusi.

Neodvisnost je bilo težko doseči, zato so se posamezne države povezovale z drugimi. Ob tem ne moremo mimo romunskega kneza Vlada Tepeša, imenovanega Drakul, ki je dolgo časa branil Transilvanijo pred Turki in njegovega sina Drakula. Po smrti očeta je prevzel vodenje Transilvanije. Znan je bil po svoji krutosti in navadah, ki se jih je navzel v turški šoli. V literaturi je prikazan kot vampir.

Kneževini Moldavija in Vlaška sta se v drugi polovici 19. stoletja združili in

oklicali za kraljevino Romunijo. Leta 1965 pride v Romuniji na oblast Nicolae Ceausescu. Ta položaj je zasedal vse do krvave revolucije na božič 1989. Zapustil je propadlo železarsko industrijo, kolose socialističnih razpadajočih stanovanjskih blokov, zelo slabe ceste, zaostalo kmetijstvo in veliko revnih ljudi.

Geografsko Romunija leži na Balkanskem polotoku. Na vzhodu sta Črno morje in Dobruđa, osrednji del tvori lok gorstva Karpatov, na zahodu leži Transilvansko višavje, na severozahodu gričevnata Moldavija, na jugu Vlaška nižina. Glavne reke so Donava, Mures, Olt, Prut in Seret.

Nič medvedov, a tudi pohodnikov ne

Cilj letošnjega planinarjenja v Romuniji pod vodstvom Mihe, Franca, Marjane in Vere je bilo Fagaraško pogorje v Karpatih. Iz mesta Sibiu, ki je bilo naše izhodišče, smo se zapeljali na idilični gorski prelaz na višini 2000 m, kjer sta planinska koča in ledeniško jezerce.

Zaradi skoraj zimskih razmer in mnenja izvidnice vodnikov, ki se je odpravila na zasneženi Buteanu, 2508 m, smo izbrali manj zahteven vrh

Netedu, 2351 m, ki smo ga tudi osvojili.

Po sestopu so za nami ostajali sončen dan, neokrnjena narava, markirane, a močno zaraščene poti. Sklepam, da pri njih ni množičnega pohodništva, še manj pa urejanja poti. Iz pripovedovanja romunskega vodnika Surina, je njihovo pohodništvo bolj lagodno, podobno sprehajanju. Na našem planinarjenju smo naleteli na izjemno bogastvo zrelih brusnic in borovnic in si vitaminsko opomogli za nekaj časa.

Nismo pa srečali nobenega medveda ali druge divjadi; le lisica se je splašila. Kot je povedal vodnik Janko, takšna srečanja niso redkost, saj je v Karpatih ena tretjina evropske populacije medvedov, risov, divjih svinj in druge divjadi.

Dva obraza Romunije

O bogati zgodovini države smo se lahko prepričali na vsakem koraku: banatski etnografski muzej v Temišvaru iz leta 1856, rimske izkopanine v Sarmzegetusi iz 2. st. n. š., kamnita cerkev Sv. Nikolaja v Densusu, v Hunedoari muzej in grad družine Corvin.

Pot nas je vodila v Biertan, kjer smo ji ogledali utrjeno anglikansko cerkev

Pri planinarjenju se nam je pridružil bernardinec. Krstili smo ga za Špika in ga ovekovečili na fotografijah. Ob slovesu je žalosten pogledoval proti avtobusu, ko smo odhajali brez njega.

Dva obraza Romunije: veličastna Bukarešta s Hišo naroda (v daljavi) levo in tipična romunska vas, desno.

Romunska kultura, plesi in glasba, je zelo bogata (levo), naš ples je bil le za zabavo (desno).

(Sasi), v Sighisoari je rojstna hiša Vlade Drakula, v Sinaii, podobni Kranjski Gori, biser Karpatov - grad Peleš, last Nemca iz rodu Hohenzollerjev. Grad je ustvarjalo več kot 400 različnih ustvarjalcev.

Posebno doživetje je bila delta Donave s Tulceo. Kratek sprehod po mokrišču, prhut ptičev. Začarana divjina in neokrnjena narava vladata vzdolž rokava Donave. To območje je zaradi edinstvene flore in favne uvrščeno med svetovno dediščino Unesca.

Divje butanje Črnega morja s prvim jesenskim dežjem nas je pospremlilo skozi Costanto, nekdanje zelo znano letovišče svetovne noblese, z bogatim arheološkim muzejem.

Romunija je bila v 30. letih 20. stoletja zaradi nafte visoko razvita dežela. Danes so te zaloge skromne, razvito je pridobivanje zemeljskega plina in nekaj premoga v industriji,

gojenje koruze, sončnic in žitaric, ovčereja, živinoreja, malo kemične industrije, avtomobilska industrija.

Kilometrski propadli pogoni težke industrije v Transilvaniji, skromne hišice, med njimi tudi še iz blata, konjska vprega kot najpogostejše prevozno sredstvo in redki stari avtomobili, delavci z motikami na poljih, kjer je zemlja slabo rodna zaradi nepravilnega kolobarjenja in prevelike uporabe umetnih gnojil, cesta "sama jama" so žalostne podobe današnje Romunije, ostanki Ceausescujeve diktature. Dokončno se je ovekovečil s nedokončano Hišo naroda v Bukarešti, ki je druga največja stavba na svetu za Pentagonom, in sivo socialistično blokovsko gradnjo. Pri tem je dal porušiti in preseliti eno šestino zahodnega dela mesta.

V 30. letih 20. stoletja je Bukarešta veljala za Pariz na Balkanu. Zadolžena Romunija še danes plačuje

veleumnost svojega diktatorja in trpi pomanjkanje in revščino. Kljub vsemu pa so ljudje prijazni in strpni. Da je to res, potrjuje največje število Romov v Evropi na območju Romunije, kar 2 odstotka. Romunija šteje 22 milijonov prebivalcev in je desetkrat večja od naše države. Uradni jezik je romunščina, edini romanski jezik sredi slovanskih sosed kot posledica zgodovinskih dejstev.

Domov smo se vračali prek Turno Severina in mejnega prehoda Đerdap v Srbijo. Za carinske formalnosti smo, kljub prazni meji na sobotni večer, porabili celo uro. Po ugotovitvi carinika smo bili prvi slovenski potniki avtobusa, ki smo prečkali to mejo v času od razpada bivše Jugoslavije. Prevozili smo 3.600 km.

Larivedere Romunija! Nasvidenje! Naši vodniki - Miha, Franc, Marjana in Vera - pa že pripravljajo novo potovanje.

Zinka Moškon

OBVESTILA ŠPORTNEGA DRUŠTVA

Zimska teniška liga

Športno društvo organizira zimsko teniško ligo 2003/04 za člane športnega društva. Tekmovanja bodo potekala v Beli dvorani ob sobotah v času od **4. oktobra 2003 do 27. marca 2004** med 16. in 22. uro.

Ekipo morajo sestavljati najmanj trije igralci, ki so člani ŠD, igra pa se dve tekmi posamezno in dvojice.

Prijavnina za ekipo je 20.000 SIT.

Prijave sprejemajo pri športnem društvu do četrтка, 2. oktobra, telefon 5863 – 043, int. 1820.

Gremo v Poreč?

Športno društvo vas obvešča, da namerava v oktobru organizirati za svoje člane aktivni oddih v Poreču, na Hrvaškem.

Prihranite si kakšen prost vikend! Podrobnejše informacije boste prebrali na oglasnih deskah in slišali na razglasni postaji.

Ali ste opravili kolesarsko transverzalo?

Vsi, ki ste opravili kolesarsko transverzalo, prinesite izpolnjene kartončke s kontrolnimi točkami na športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje do 17. 10. 2003.

Športniki, kolesarji pripeljite se s kolesom na zaključek, ki bo 25. oktobra v Florjanu v gostišču Grebenšek ob 13. uri.

Izlet na Kočevsko 4. oktobra

Za ljubitelje planin in kulturnih znamenitosti športno društvo organizira **izlet na Kočevsko**, in sicer v soboto, 4. oktobra. Odhod avtobusa bo ob 5.30 izpred Rdeče dvorane.

Ogledali si boste pokrajinski muzej Kočevje, Kočevsko jezero, vas Gotenica, ledeno jamo in se sprehodili skozi pragozd Krokro do gradu Fridrihštajn.

Cena izleta je 2.300 tolarjev. Vanjo so vključeni prevoz, enolončnica, sok, vodenje in vstopnina v muzej. **Prijave do 1. oktobra.**

Rešitev nagradne križanke Premogovnika Velenje, objavljene v Rudarju 6/2003, sta gesli: **mladi rudarji in rudarski piknik.**

Nagrajenci so:

1. nagrada Ivan Lipičnik, Kavče 30, 3320 Velenje,
2. nagrada Rok Biškop, Cirkovce 13 A, 3320 Velenje,
3. nagrada Marjanca Korez, Letuš 104, 3327 Šmartno ob Paki.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

Čestitamo nagrajencem, vse bralce pa vabimo k reševanju nove nagradne križanke v tej številki Rudarja.

Zahvala

Ob smrti moje mame

Jožefe Kovačič

se zahvaljujem sodelavcem in sindikalni podružnici Klasirnice za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter denarno pomoč.

Sin Janko Kovačič

Zahvala

Nimamo na razpolago večnosti, da bi odkrili svoje sanje, imamo le toliko časa, kolikor smo tukaj. In moj oče je sanje dosanjal.

Hvala vsem, ki ste mi z mislimi ali dejanji stali ob strani.

Miran Lužar z mamo in družino

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Ilije Kostreša

se zahvaljujem sodelavcem in sindikalni podružnici Priprav za izrečena sožalja in pomoč.

Stipe Kostreš

Zahvala

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem HTZ IP PC ESTO in sindikalni podružnici HTZ IP za izkazano sočutje in finančno pomoč.

Danilo Koradej

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Edvarda Žagarja

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz Kadrovsko-splošnega področja, sindikalni podružnici Strokovnih služb in odbojkaricam Premogovnika Velenje za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in denarno pomoč.

Dijana Žagar

Doživite adrenalin

Ali ste že slišali za High Ropes Course? Ali pa za izraz Challenge Course? Mogoče ste ali pa tudi ne. Gotovo ste pa že slišali za adrenalinske parke, ki v zadnjem času prihajajo v ospredje tudi pri nas.

Kratka razlaga bi bila: "Adrenalinski park je univerzalno orodje na področju izzivov in dogodivščin". Podrobnejša razlaga pa bi se glasila takole: "Adrenalinski park je serija nadzorovanih posameznih ali skupinskih izzivov, ki se lahko uporabljajo v rekreacijske, študijske, razvojne ali terapevtske namene".

Število adrenalinskih parkov je po svetu v zadnjih letih močno naraslo. Vzrok za to je zagotovo v iskanju novih doživetij. S pomočjo mentorjev lahko doživite neverjeten občutek uspeha. Doživetje, ki si ga prej sploh niste mogli predstavljati, vam bo zagotovo pognalo kri po žilah. Strokovno usposobljeni mentorji pa bodo poskrbeli za varnost pri najbolj vrtoglavih podvigih.

Ko se boste odločili, da strast do izziva premaga vaš strah, lahko izbirate med naslednjimi možnostmi:

ZORBING – spust po 150 metrov dolgem pobočju v notranjosti napihljive prozorne krogle premera treh metrov.

PAINTBALL – igra, pri kateri skuša skupina s pomočjo markerjev izločiti nasprotni igralce iz igre. Markerji

delujejo s pomočjo CO₂ in izstreljujejo biološko razgradljive želatinaste kapsule – barvne kroglice. Ob zadetku kroglica počni in pusti sled barve. Igra je dobljena, ko je dosežen cilj, določen pred začetkom igre.

BUNGEE JUMPING – skok z elastično vrvo z mostu na višini 55 metrov.

FLYING FOX – vertikalni spust s škripcem čez vertikalno steno.

HYDROSPEED – spust s plavajočim bobom, ki je

lahko vodljiv in ga samostojno usmerjate s plavutmi.

SNOWRAFTING – spust z raftingom po snežni pisti skozi zavoje s hitrostjo 70 km/uro.

CANYONING – soteskanje čez slapove, skozi tolmine...

To pa je samo nekaj izmed možnosti, saj se lahko odločite tudi za kajak, rafting, caving, downhill, paragliding, mountain bike, freeride in druge.

V turistični agenciji GOST, telefon 8973-280, paviljon Jurček na Cankarjevi cesti v Velenju, pripravljamo programe za zaključene skupine na temo adrenalinskega turizma.

Postanite tudi vi adrenalinski navdušenec in pojdite novim izzivom naproti!

14. pikin festival

V času od 21. do 27. septembra je v Velenju potekal že 14. Pikin festival. Organizatorja festivala sta bila Kulturni center Ivana Napotnika in Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje.

Častna pokroviteljica letošnjega festivala je bila mladinska pisateljica Desa Muck.

Osrednje prizorišče je bilo letos zaradi prenove Rdeče dvorane prvič v Turistično-rekreacijskem centru Jezero.

Na prizorišča je otroke in druge v popoldanskem času vozil iz mesta brezplačni avtobus.

Aktivnosti so se odvijale v Beli dvorani in njeni okolici. Novost festivala, ki je letos potekal v večjem obsegu kot

sicer, je bila prireditev Pika miga, to je bilo srečanje otroških plesnih skupin.

Prireditev je pomenila enkratno priložnost za promocijo TRC Jezero, saj so bila prisotna različna društva in skupine iz cele Slovenije.

Festival se zaključuje, še vedno pa imate priložnost, da s svojimi otroki sodelujete v najbolj zabavnem dnevu, to bo sobota, 27.

septembra, ko bo potekal Pikin dan z zaključno slovesnostjo.

Vljudno vabljeni v TRC Jezero!

SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA d.d.

1000 Ljubljana, Kolodvorska 9

tel.: +386(01) 4727-100,

fax.: +386(01) 4727-405

http://www.szkbanka.si, e-pošta: info@szkbanka.si

Slovenska zadružna kmetijska banka d.d. Ljubljana odprla svoje prostore v Velenju, Šoštanj in Smartnem ob Paki

Slovenska zadružna kmetijska banka d.d. Ljubljana je 1. 4. 2003 prevzela HKS Šaleška dolina in nadaljuje s poslovanjem v Velenju, Šoštanju in Smartnem ob Paki. Svojo poslovalnico ima tudi v Žalcu. Naš glavni namen je nadaljevanje poslovanja in pridobivanje novih komitentov s celovito bančno in finančno ponudbo tako za pravne in fizične osebe.

Banka se želi z mrežo svojih enot približati prebivalstvu na območju Šaleške in Savinjske doline in med svoje stranke privabiti komitente, ki si želijo diskretnega poslovanja in opravljanja svojih bančnih in finančnih storitev.

Banka je 1. 3. 2003 uspešno izvedla vsebinsko in tehnološko zahtevno nalogo množičnega preoblikovanja tekočih, žiro in ostalih računov v osebne - transakcijske račune. Celotni prehod na osebne račune je izpeljala za večino strank naenkrat, vse spremembe pa so bile izvedene za komitente brezplačno in brez zapletov, katerih so deležni komitenti drugih bank. Komitenti so ves čas lahko nemoteno upravljali s svojimi financami in premoženjem ter izvajali vse finančne transakcije tako doma kot v tujini.

Z lastno računalniško podporo in znanjem strokovnjakov smo v banki pripravili naslednje vrste transakcijskih računov, ki jih odpremo na željo stranke:

- * bančno kartico Activa/Maestro,
- * evidenčno knjigo,
- * identifikacijsko kartico,
- * za dijake,
- * za študente,
- * za skupine,
- * za nerezidente.

Osebni račun z bančno kartico

V banki ponujamo predvsem enostavno odprtje osebnega računa, saj je treba prinesiti le veljavni osebni dokument in davčno številko, vse ostalo uredi banka. Najkasneje v desetih dneh po odprtju računa boste prejeli bančno kartico Activa Maestro in osebno številko PIN. S kartico boste lahko dvigovali gotovino na vseh bančnih avtomatih in plačevali blago in storitve na prodajnih mestih, ki so opremljena s POS terminali doma in v tujini. Ob prvem prilivu plače ali pokojnine vam bomo odobrili avtomatski limit v višini 30.000 SIT. V kolikor vam znesek avtomatskega limita ne zadošča, lahko zaprosite tudi za izredni limit ali hitri kredit na računu. Nove osebne račune vodimo v več valutah in omogočajo večjo preglednost in poenostavitev poslovanja.

Na osebnem računu lahko pridobite plačilno kartico Activa-Eurocard/Mastercard, s katero lahko plačujete nakupe blaga in storitev na vseh označenih mestih Activa in Eurocard v državi ter prodajnih mestih Eurocard/Mastercard v tujini. Poleg tega vam kartica omogoča enkrat mesečno poravnavanje vaših obveznosti, nezgodno zavarovanje in zavarovanje v primeru zlorabe kartice ter dvige gotovine na bančnih avtomatih doma in v tujini. Na osebnem računu se lahko odločite tudi za čekovno poslovanje.

Za enostavnejše plačevanje vaših rednih mesečnih obveznosti (elektrika, telefon ...) lahko pooblastite banko s trajnim nalogom oz. direktno obremenitvijo vašega računa in vaše skrbi bodo manjše. Vse te oblike poslovanja so namenjene vam in vašim pooblaščenim osebam.

Preglednost poslovanja

Stanje na vašem osebnem računu lahko vedno preverite v enotah banke in na bančnih avtomatih. Banka vam v okviru stroškov vodenja računa na zahtevani naslov pošlje mesečni izpisek, iz katerega so razvidni vsi prilivi in odlivi iz računa, višina limita ter datum njegove zapadlosti.

Ugodnosti za vse naše nove komitente smo v banki pripravili nekaj ugodnosti, ena izmed njih je tudi ta, da vsem novim komitentom, ki bodo v Slovenski zadružni kmetijski banki odprli osebni račun do konca leta, banka ne bo zaračunala stroškov vodenja računa.

Osebni račun za upokoјence

Seveda pa smo v banki mislili tudi na tiste stranke, ki se ne morejo odločiti za sodobno poslovanje in uporabo plastičnih kartic, bankomatov, POS terminalov, ampak svoja sredstva še vedno zaupajo »stari« dobri knjižici. Tem strankam je banka pripravila osebni račun z evidenčno knjižico. Vse prilive vam bomo enostavno zabeležili v knjižico in ob koncu leta vanjo pripisali obresti. Za vodenje računa vam banka ne bo zaračunala stroškov, račun pa se tudi vodi v več valutah.

Ugodnosti

Če prenesete svoje prilive na tovrstni transakcijski račun vam banka ne bo zaračunala stroškov odpiranja računa.

Ostale storitve

V Slovenski zadružni kmetijski banki nudimo pestro ponudbo storitev, ki strankam omogočajo opravljanje celovitega bančnega servisa. V dneh pred šolo, nakupom ozimnice, kurjave vam v banki zagotovimo manjkajoča sredstva s ponudbo ugodnih gotovinskih potrošniških kreditov z dobo odplačevanja od 3 do 72 mesecev. Informativne izračune si lahko ogledate na spletnem naslovu banke www.szkbanka.si oz. z obiskom v naših enotah.

V Slovenski zadružni kmetijski banki d.d. Ljubljana in enotah v Šoštanju, Velenju, Smartnem ob Paki in v PE Žalec se veselimo vašega obiska in vas vabimo, da postanete naš obiskovalec in kasneje partner. Dobrodošli! Prijazne uslužbenke naše banke vas bodo individualno postregle. Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko 03/897 27 50.

Vroče poletje se počasi preveša v indijansko jesen, ki s svojimi škrlatnimi barvami vabi v spokojnost in umirjenost. Naj se ta prehod zgodi tudi vsem vam, ki si želite umirjenega poslovanja in vseh ugodnosti, ki jih pripravlja banka.

Obiščite nas v:

- * PE Šoštanj, Trg svobode 12, tel. 897 27 50,
- * BM Velenje, Prešernova 10, tel. 898 50 10 ali 898 50 12
- * BM Smartno ob Paki, Smartno ob Paki 134, tel. 896 52 80
- * PE Žalec, Cesta Žalskega tabora 1, tel. 571 52 11.

Ob koncu vam želimo rudarski SREČNO!

NAGRADNA KRIŽANKA

MANJŠA GLOBJA V DOLBINA V VALOVITEM SVETU	UŽITNA LJAKASTA GOBARUMENE BARVE	PESNIK MERMOLJA	KURIR	Nagrada križanka PLP, Lesna industrija, d.o.o Napišite gesli iz križanke na dopisnico in jo do 17. oktobra pošijite na naslov: Uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje. Nagrade: 1. ročaji za orodje, 2. in 3. sekanci.										
ZVOK, KI GA DELA ČLOVEK Z GOVORNIMI ORGANI														
DEL OBRAZA														
TOVORNA ŽIVAL														
BENJAMIN IPAVEC SANITETNI MATERIAL								MOČVIREN TRAVNIK OB VODI	KRAJ PRI DOMŽALAH	SOVJI SAMEC	MANOMETER	NIKELJ	POLITIČNO ZATOČIŠČE	SISTEM V KATEREM SI DRŽAVA LASTI MONOPOL ODLOČANJA V VSEM DRUŽBENEM ŽIVLJ.

AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	JAPONSKI PISATELJ IN ESEJIST (KOBO)	SMRT	12. IN 25. CRKA KANDIRANI POMARANČ. OLUPEK		PRETIRANO UŽIVANJE ALKOHOLA NINA RICCI										
REPATI ŠČIR								TROPSKA RASTLINA PRSNO MESO PRI PERUTNINI					IGRALKA RINA RUMENO RJAVA BARVA		
PRIPRAVA, KI STALNO ZAPISUJE ZRAČNI PRITISK								NOGOMETNI KLUB	SLIKAR OMERSA PONOS, DOSTOJANSTVO						
NAD-STROPJE					SAMOTEN KRAJ V HRIBOVITEM SVETU	ANGLŠKA DOLŽINSKA MERA				TERMIN			TANTAL	ZAČIMBNA RASTLINA	
REKA, KI TEČE SKOZI INNSBRUCK					OTROŠKO VOZILO					BREZNOG PLAZILEC Z VALJASTIM TELESOM	PEVKA AVSENAK MESTO V SEVERNI FRANCIJI				AVSTRIJSKA POROČEVALNA AGENCIJA
NIZOZEMSKA JADRNIKA Z RAVNIM DNOM					BALERINA MLAKAR										
RAZVPITI AMERIŠKI GANGSTER								BOLEZESKA OTRDELOST TKIVA							
PEVEC SMOLAR				RIMSKA ŠTIRI		VISOKO AVSTRALSKO DREVO	ZVEZDA V OZVEZDJU ORLA PTICA PEVKA						DEL OBLAČILA MORALNA STRUKTURA		
NEKDANJI MONGOLSKI VLADARSKI NAZIV				PISMENO POTRDILO ALI IZVID					ČLEN KĐOR SKAČE S PADALOM				BRITANSKA IGRALKA THOMPSON EMIL NAVINSEK		

															MIMOGREDE IZREČENA MISEL	KROKAR
					SOBNA RASTLINA, SKRNICELJ					SAMOROG ALBERTO TOMBA						
					ALENKA KEJŽAR			PRITRDILNICA PRIPRAVA ZA PISANJE		NAŠA ŠAHISTKA GROSAR	ŽIVAL Z DESETIMI LOVKAMI REKA Y ŠVICI					
					LOPATICA								BIVALIŠČE UMRLIH TEMNI DEL DNEVA			
					MEJNA REKA MED MADŽARSKO IN SLOVAŠKO				PISATELJ FLEMING SREČKO KOSOVEI					ZVONIMIR ROGOZ JAKA LAKOVIČ		
					GOSP. IN POLITIČNA REFORMA GORBAČOVA											
					RUSKI REVOLUCIONAR (LEV)								PRIPRADNIK DRUŠTVA			

ATAIR - najsvetlejša zvezda v ozvezdju Orla; AAK - nizozem. jadrnica z ravnim dnom; ARANCIN - kandirani pomarančni olupek; LILLE - mesto v severni Franciji; SRAKOPER - ptica pevka z ukrivljenim kljunom; ETOS - moralna struktura;

hotel Barbara

Oddaljenost od najbližjega depoja

Celje - skladišče

D-Per

65/2003

5000012868,7

COBISS 0

JESENSKO-ZIMSKI PAKETI

VIKEND PAKET

nočitev z zajtrkom 11.800 SIT, polpenzion 14.800 SIT

3-DNEVNI PAKET

polpenzion 19.800 SIT

Cene vključujejo:

- * bivanje v dvoposteljni sobi na podlagi izbrane storitve,
- * neomejeno kopanje v hotelskem bazenu z ogrevano morsko vodo,
- * uporabo fitnesa,
- * turistično takso in DDV.

Doplačila: enoposteljna soba 2.000 SIT na dan, penzijski obrok 1.500 SIT na dan, namestitev v apartmaju 600 SIT na dan. Popusti za otroke: od 20 % do 50 %!

Dodatne storitve: možnost masaže (klasične, aromatične), finsko savnanje, brezplačen vstop v igralnico Grand Casino ali Mulino.

MARTINOVANJE

7.-9. 11. 2003

EN DAN - 8.400 SIT

DVODNEVNI MARTINOV PAKET - 15.800 SIT

(polpenzion)

MARTINOVA VEČERJA - 8. 11. 2003

(Martinova solata, koruzna kremna juha, račji namaz, pijana kokoš v vinski omaki z grozdem, rdeče zelje z medom in kumino, sirov štrukelj, radič z jajcem, kuhana hruška v Refošku).

SAMO MARTINOVA VEČERJA - 2.500 SIT!

Za rajanje bo poskrbel ansambel Bellami!

Predstavitve vin lokalnega vinarja!

Gost

TURISTIČNA AGENCIJA

Cankarjeva ulica (stekleni paviljon)

TELEFON: 897 32 80